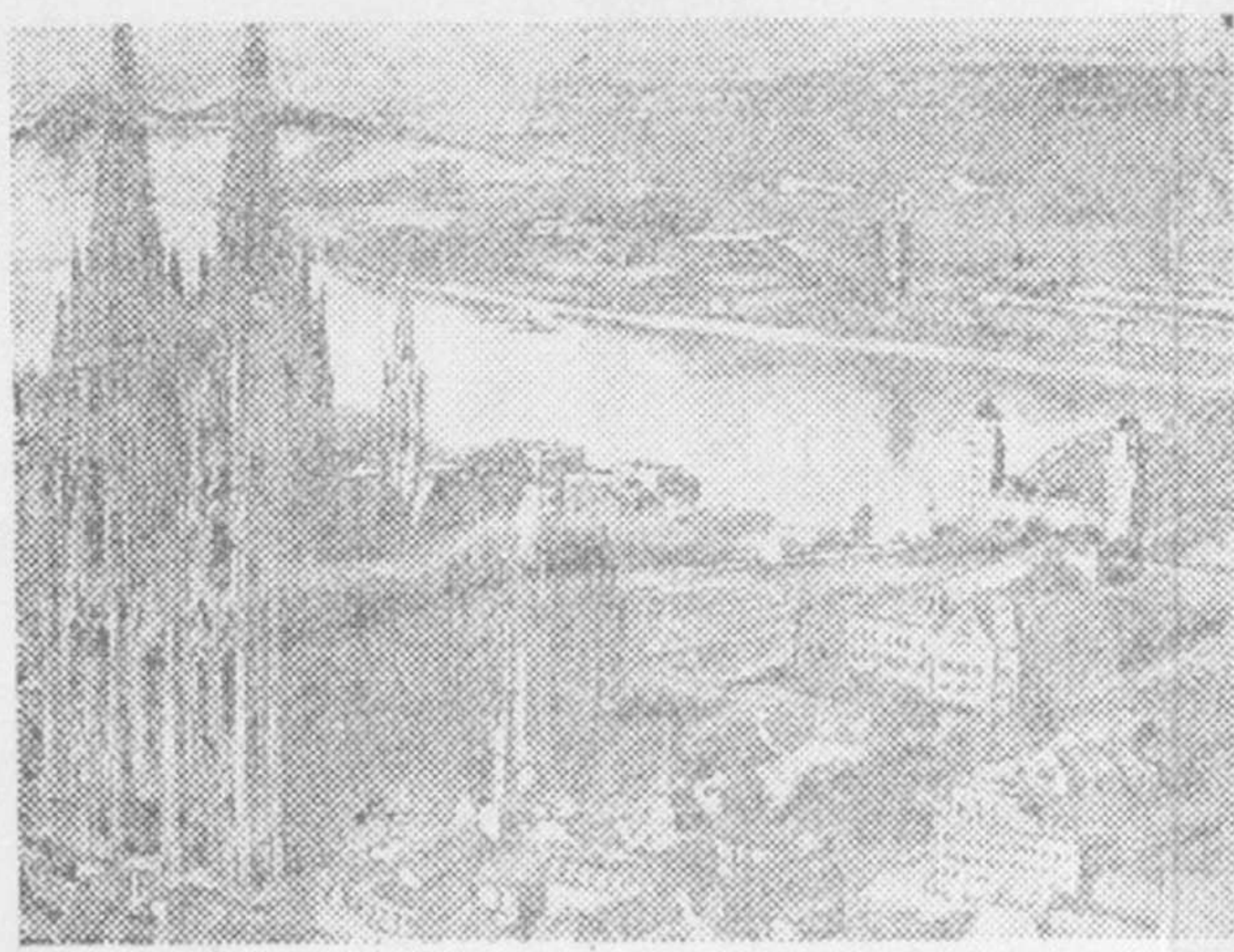

LA REVUO ORIENTA

JARO 14 N-RO
JANUAR
1 9 3

JAPANA ESPERANTO-INSTITUT

LA REVUO ORIENTA

JARO XIV, N-RO 1

ENHAVO

JANUARO, 1933

研究 (Traktaĵoj)

學習 (Por Lernantoj)

學藝 (Scienco kaj Literaturo)

運動 (Movado)

附錄 (Aldono)

LA REVUO ORIENTA
Jarkolekto 1933

總 目 次 (ENHAVO)

2/14

【運　　動】

JARO XIV, N-RO 1 JANUARO, 1933

LA REVUO ORIENTA

論文

Studo de Zamenhofa Stilo

Laŭnombra Akordo de Substantivo kun ĝia Apudesta Adjektivo

T. Sasaki k J. Iŭaŝita

(I)

Ĝeneralaj Rimarkoj

En la nuna studo ni celas klarigi parteton de la granda lingvosistemo de Zamenhof, koncernantan lian uzadon pri adjektiva formo kun ĝiaj modifataj substantivoj k pri substantiva formo kun ĝiaj modifantaj adjektivoj rilate al nombro.

Ni kredas, ke ni kolektis ĉiujn ekzemplojn sub nia nuna esploro, sed ni devis forĵeti kelkajn el ili, en kiuj la ekzisto de la rilato inter substantivo k adjektivo estas duba.

Por eviti ripetiĝon de la ekzemploj — ĉar certaj artikoloj aperas en du libroj — ni faris elekton de fontlibroj kiel jene :

Fontolibroj k mallongigoj

La Batalo de l'Vivo kun antaŭparolo .... Bat

Fabeloj de Andersen, Unua Parto .... Fab I

„ „ „ Dua Parto ··· Fab II

„ „ „ Tria Parto ··· Fab III

Fundamenta Krestomatio ········ FK

Antaŭparolo al la unua eldono 1903

„ „ „ „ „ 1907

La hejmo de la metiisto

La karaj braceletoj

Fingra kalendaro

El la poŝto

La loĝejo de la termitoj

Kronika katara konjunktivito

El la unua libro de la lingvo Esperanto

Plena gramatiko de Esperanto

Al la historio de la provoj de lingvoj tutmondaj de Leibnitz ĝis la nuna tempo

Esenco kaj estonteco de la ideo de lingvo internacia

Poemoj 17 (pp. 317-333) k Preĝo sub la verda standardo

Fundamento de Esperanto kun antaŭparolo ········ FE

Georgo Dandin········ Dan

Gimnazio ········ Gim

Hamleto········ Ham

Ifigenio en Taŭrido········ If

Lingvaj Respondoj, Plena Kolekto kun antaŭparolo ········ LR

[Estas 101 artikoloj en la Plena Kolekto, kiujn ni laŭorde numeris. La jenajn 12 artikolojn ni elĵetis pro tio, ke ili estas aŭ enprenitaj en OV aŭ nezamenhofaj t. e. 3, 10, 13, 27, 85, 94, 96 ĝis 101.]

Marta ········ Mar

Originala Verkaro ………………… OV
Alprenita Parto
I. 2, 3, 4, 5, 8, 10, 12, 15.
II. Tuto esceptinte 100, 114.
III. Tuto „ 2.
IV. Tuto
V. Tuto „ 3, 56, 68, 150, 335/7, 371/4.
VI. 7, 8, 9.
Proverbaro kun antaŭparolo……… Prov
La Rabeno de Baĥaraĥ…………… Rabe
La Rabistoj ………………………… Rabi
La Revizoro ………………………… Rev
La Biblio (en apartaj kajeroj de Hachette)
Genezo kun antaŭparolo ……… Gen
Eliro ………………………………… El
Levidoj ……………………………… Lev
Nombroj…………………………… Nom
Readmono ………………………… Read
La Psalmaro……………………… Ps
La Sentencoj de Salomono …… Sen
La Predikanto…………………… Pred

En preparado de ĉi tiu artikolo ni ŝuldas elkoran dankon al S-ro Kawasaki-K, Osaka, kiu sendis al ni kopion de letero de Prof. Cart, kaj al S-ro Aibara, kies kelkaj eldonoj de Fundamento de Esperanto helpis nian studon.

Ĉe la okazo de la 20-a Kongreso de la tuta Japanujo, Oktobro, 1932, ni reskribis por la lekcio la malnovan manuskripton finlaboritan antaŭ du jaroj, aldonante ekzemplojn el Fab. III.

Ke ununombra substantivo prenas al si ununombran adjektivon [-a -o] kaj multenombra substantivo multenombran adjektivon [-aj -oj] estas ekster nia esploro. Ni nin limigas al la okazoj, kie dubo povas okazi en la uzado de nombro, t. e. adjektivo [-a] estas uzata kun ununombraj substantivoj [-o k -o], aŭ pluraj malsamspecaj adjektivoj [-a k -a] kun ununombra substantivo [-o], ekzemple: kiam " mia " estas uzata kun " frato k fratino " aŭ " ruĝa k blanka " kun " rozo ". Ĉu " miaj frato k fratino " aŭ " ruĝa k blanka rozoj " estas dirmaniero de Zamenhof?

Nediskutebla solvo de la demando k facila dirmaniero estus ripeti adjektivojn " *mia* frato k *mia* fratino ". Verdire oni ofte renkontas tian ekzemplon (1) en frazoj de facila stilo, ekzemple en ĉiutagaj paroloj, k (2) kiam oni volas emfazi la adjektivan sencon antaŭ ĉiu substantivo.

1) Fab I 151-16 *ŝia* blanka kolo k *ŝia* brusto estis...
„ II 32-23 *mia* patro k *mia* patrino
Dan 26-8 *mian* patron k *mian* patrinon
Gim 58-6 *via* gimnazio k *viaj* klasoj
2) OV 112-29 alportos *pli grandan* utilon k *pli grandan* nomon al nia afero.

Sed ni ofte trovas necesecon uzi kunigitan formon [-a -o k -o] speciale en eleganta stilo. Ĉu Zamenhof tiam uzis [-aj -o k -o] aŭ [-a -o k -o]? Al multaj tia demando ŝajnus malsaĝa, ĉar la unua formo estas ĝenerale akceptata sendispute kaj uzata eĉ en gramatiko.

Nia atento al ĉi tiu temo estis unue altirita, ni konfesas kun agrabla, eĉ danka rememoro, al la erara k ankaŭ erariga korekto farita de iu persono en la 5-a k 6-a eldono (eldonjaroj 1918, 1925 respektive) de Fundamento de Esperanto, kiun Zamenhof mem neniam farus, eĉ se li trovus ian eraron en tiu neŝanĝebla dokumento. Tiu korekto troviĝas en la § 36, kie en " miaj frato kaj fratino " *miaj* forte frapas la okulojn per dikliteroj kvazaŭ ĝi estis poste inkrustita.

Ni tuj ekserĉis por ĝin kontroli aliajn tekstojn, kiuj enhavas la Ekzercaron k speciale pli fruan eldonon de la Fundamento de Esperanto. Nia serĉado kaj dis-

pono de malnovaj dokumentoj estis tre limigita kaj la rezultato ne estis kontentiga.

Fundamento de Esperanto, III-a eldono 1904
- greka eldono 1907
- itala „ 1907
- rumana „ 1908
- hungara „ 1909
- bohema „ .... „
- franca-turka „ 1910
- armena „ 1911
- jud-hispana „ ...... 1912 (?)
- flandra-holanda „ 1922

Fundamenta Krestomatio,
- 7-a eldono 1912
- 8-a „ 1921
- 12-a „ 1929

Wackrill: Konkordanco de Ekzercaro 1907

En ĉiuj referencoj supre cititaj, k eĉ en malpli gravaj tekstoj ni ankoraŭ ne vidis "miaj", sed ĉiam "mia frato k fratino."

La Fundamento de Esperanto III-a eldono donas, kiel ni diris supre, "mia," dum en la eldonoj post la 5-a ni vidas "miaj". Kian formon donas la 4-a eldono ni ne scias, sed la ŝanĝo videble okazis por la unua fojo en la 4-a (aŭ la 5-a) eldono.

Ni do volas diri, ke la ŝanĝo estis farita ne laŭ la dikto de Zamenhof, sed eĉ kontraŭ lia volo. Tia nia konkludo eble surprizos multajn, kiuj rigardas laŭlogika la formon "miaj frato k fratino." Ni ne diskutos ĉi tie, ĉu Zamenhof eraris logike k rompis sian propran gramatikon, kiam li diris "mia frato k fratino," sed ni volas diri, ke tia estas lia stilo ĉu bona aŭ malbona. Supozebla kialo de lia tia uzado ŝajnas esti, ke li forlasis la adjektivon antaŭ la dua substantivo: mia frato k (mia) fratino, ĉar la forlaso neniam kaŭzos miskomprenon, ke la fratino estas de alia persono. Kial do li preferis "mia" k ne "miaj"? Ni konjektas, ke al la delikata orelo de Zamenhof tia kombino "miaj frato," eĉ se "fratino" povas sekvi, devis esti forte pikanta, malbela k eĉ nenatura.

Plue, la formo "miaj frato...", kvankam ĝi povas esti facile instruata per "logiko", ne estas tiel facila nek simpla pensmaniero kiel oni ordinare pensas (aŭ ne pensas), kiam oni traktas la lingvon kiel vivantan, k oni rekte pensas en ĝi. Kontraŭe en "mia frato k fratino" la procezo de pensado estas laŭ nia opinio pli simpla k natura; oni turnas sin al sia frato k diras "mia frato" k nun turnante sin al sia fratino diras simple "fratino", forlasante tro klaran "mia".

Ni povas supozi, ke la supra formo estis atingita post longa pripensado k provado k ke antaŭ ol li venis al tiu formo, li eĉ ŝanceliĝis inter teorio k lingva natureco.

Tian ŝanceliĝon ni vidas en ekzemploj en Hamleto, pri kiuj ni parolos poste.

Ni povis konfirmi nian supre diritan supozon per letero de Prof. Th. Cart al S-ro Kawasaki-N, Osaka, datumita 5/I/1931, kiun ni citas parte:—

"En la *unua* eldono de la Fundamento: Ekzercaro § 36 staras ne "miaj", sed "mia" frato kaj fratino. Kiuj malprave korektis en postaj eldono(j) "mia" en "miaj" mi ne scias. Tamen, laŭ mia opinio, ambaŭ formoj estas korektaj, en la unua "mia" oni preterlasas duan "mia" antaŭ la vorto "fratino("). Tion pruvas la Zamenhofa "gefratoj" inter krampoj, antaŭ kiu nur (")miaj(") estas korekta. [( ) signifas forlason plumeraran de la skribinto, Prof. Th. Cart.]

Ĉi tie ni volas rimarkigi, ke la celo de nia studo ne estas pravigi aŭ malpravigi ĉi tiun uzadon de Zamenhof. Ni simple volas montri kia estis lia uzmaniero.

[*daŭrigota*]

DEVI と POVI

[VIII Elm. Verboj] (I) *K. Ossaka*

はしがき

前號の御約束語法物連載を始める。但し御斷りした通りこれから材料整理や研究の大業をやり乍らの執筆故未だ甚だ不完全、大方の是正を蒙りたい。引例は他の大家のも追ては採り入れたいが Z. 博士のものを主とする。但し練習句とするのが主眼故前後の關係等でそのまゝ句を引抜いたのでは態をなさぬやうなのは適宜書き更へる。Aŭtentikeco を氣にする方に御安心願ふため原文其のまゝの句は ( ) 中に、書き更へた應用句は 〔 〕 中に引用書の略號と頁（下記 P は句番號、舊約聖書物は章節）を附記する。尙ほ學習者の記憶に便ならしめるため分類したり、理屈法則樣のものを附けるが、これは度々云ふ通り多くは Esp. の法則でも、Z. 博士の意見でもない、全く小坂狷二なるものの私見、konsiloj に過ぎぬ（一體文法家の說は自然法則ではなく各人が說明に便なやうにつけた理屈。從つて人により『說が違ふ』のは當然）。尤もあまりに細く分類し、法則を立てることは有害無用であるから避けることに努力するが、讀者も分類や說明を法則視せず、あつさりと、むしろ練習句によつて語に親しみ、こつを自ら悟るやうにして欲しい。

Z. 博士引用書の略號：

AD: Aldono al la Dua Libro de L.I.
Bi : Biblio（全書、數字は頁數）。
BV: Batalo de l' Vivo, La.
Er : Eliro（聖書よりの單行本）。
F : Fundamento de Esperanto.
FI, FII, FIII: Fabeloj de Andersen 各卷。
FK: Fundamenta Krestomatio.
DG: Georgo Dandin.
Gn: Genezo. H: Hamleto.
IT : Ifigenio en Taŭrido.
LR: Lingvaj Respondoj.
Lv : Levidoj. M: Marta.
Nm: Nombroj.
OV: Originala Verkaro.
P : Proverbaro Esperanta.
Pr : Predikanto, La. Ps: Psalmaro.
Re : Readmono.
Rn : Rabeno de Baĥaraĥ, La; La Gimnazio.
Rt : Rabistoj, La.
Rz : Revizoro, La.
SS : Sentencoj de Salomono, La.

Z. 博士以外の人のは作者書名が推察出來る程度の略字を用ひる。其他の略字二三：Kp=Komparu 比較；Vd=Vidu 參照。

先づ手始めに Elementaj verboj 中の devi, povi を講ずる。Elm. verboj とは日常多く用ひられる動詞、その用法が面白い（殊に日本人にとつて）常用動詞（前號『如是我聞 Esperantologio』參照）。多くの國語で『助動詞』と稱せられるものは此の中に含まれる。英語では次に root infinitive をとるものを助動詞とするが Esp. にはそう云ふ形の上の區別がない。又混成時は形式上結局普通の esti ＋形容詞であり、又補足語をつけるのは esti のみでなく他の不完自動詞は皆然りである等の事實から Esp. としては助動詞と本動詞とは區別なく、又區別すべきものでない。

A. DEVI

1. *Neceso.*	Vi **devas** bone pripensi.
2. *Insisto.*	Mi **devas** ĝin havi.
3. *Malpermeso.*	Vi **ne devas** fumi.
4. *Neneceso.*	Vi **devas** pri nenio timi.
5. *Certeco.*	Li **devas** esti freneza.

1. よく勘考しなくちやいかん
2. 是非共手に入れてみせる
3. 喫煙してはいかん
4. 何も怖れることはいらん
5. 奴は氣狂ひに相違ない

1. *Neceso.* „**Devi**“ signifas origi-

nale „neceson" aŭ „bezonon," precipe moralan.

日本語としては devi はよく『せねばならぬ』と譯されるが、本來『必要(多く義務的)』の意で『(何々)するを要する＝(何々)すべきである』然し日本語としては多くの場合之が『(何々)せ**ね**ばなら**ぬ**、し**なく**てはいけ**ない**』なる二重打消の云ひ方に當てはまるのでさう譯される迄である。

Vi **devas** iri=Estas necese, ke vi iru.

行くを要する、行かなくてはならぬ。

Li **devis** resti=Estis necese, ke li restu.

居るべきであつた、居ることになつてゐた(居るべき義務があつた)。

Kiu **devas**, tiu povas (P 213, 290)=Se oni havas nepran neceson fari, oni havas certe la eblon fari.

是非せねばならぬと云ふ事になればやつてのけられるものだ。

Kp.: Kion oni **volas**, tion oni povas (P 417)=Se oni nur havas la volon ion fari, tion oni povas fari.

する氣があれば物事はやれるものだ。

Neceso okazas en diversaj formoj:

(**a**) *neceso morala* aŭ *ordonata.* Sekve ĉi tie oni povas anstataŭigi la verbon kun „devi" per simpla ordona modo.

『必要』の先づ一つは『命令』や『義務』による必要:『(何々)すべし、せねばならぬ』從つて此の場合 devi の代りに動詞を命令法にしても同じやうな意味になる:

Lernolibron oni **devas** ne tralegi, sed tralerni. (F 68)=Lernolibron oni ne tralegu, sed tralernu.

教科書は通讀すべきものではない、あまねく學び通すべきものだ。

(**b**) N*eceso nature propra* aŭ *esenca.*

次は『**當然**然るべきである』意。

Ŝi estis tia, kia ŝi sendube **devis** esti, ĝentila kaj bonmaniera, sed sindetena kaj singarda. (M 22)

立派な(＝當然然かあるべき樣な)人と成りで、しとやかで親切、內氣で愼み深い。

(**c**) *Neceso pro la cirkonstancoj,* t. e. *donita devo.*

『(何々)することになつてゐる、せねばならぬことになつてゐる』即ち四周の事情にせまられ、又は日常當然の義務。

Ŝi **devis** vizitadi la lernejon. (FII 98)

學校へ通はされてゐた。

(**ĉ**) **i.** *Neceso pro la natura konsekvenco.*

自然の結果どうしても『(何々)せねばならなくなる、せざるを得ぬ』。

Ŝi estis tiel ĉarma, ke li **devis** ŝin kisi. (FI 128).

あんまりかわいらしいのでキスしたくなつた(せざるを得なかつた)。

ii. Kiam „devi" de tiu ĉi kategorio estas uzata en la senco demanda, ĝi tradukiĝas japne: (疑問の意と共に在る時には)

『(何々)して然るべきか』の意となる:

Mi nur ne decidis ankoraŭ, de kiu el ili mi **devas** komenci. (Rz 93)

彼等の中のどちらから始めてよいか(始めて然るべきか)きめ兼ねてゐる。

(**d**) Kondiĉa modo **„devus"** signifas neceson en dubo.

假定法 devus は『(ことによつたら何々)せねばなるまい(何ともわからぬが)』。

Mi **devus** silenti eterne. (Rt 6)

永久に口をつぐんで居らずばなるまい。

EKZERCOJ I.

和譯して、上記の說明から見て各々 devi の用法を考へる:

1. Batanto povas argumenti, batato **devas** silenti. (P 80)

2. La mebloj estis aranĝitaj bonorde, kiel **devas** esti. (FIII 7)

3. Inter aliaj aferoj tiu ĉi malfeliĉa knabino **devis** du fojojn en ĉiu tago iri ĉerpi akvon en tre malproksima loko. (F 43)

(以下 27 頁へ)

Ĉe-metodo について

(12 月 4 日學會での Parola Metodo 講演會における講演要旨)

石 黒 修 (談)

1920年夏 Oksfordo の萬國エス大會參加のため歐羅巴へ行つた際和蘭の Arnhem 市で有名な S-ro Andreo Ĉe の kursgvidantoj への講習に出席してみました。(これは第二回目の kurso) その時うけた自分の印象と Ĉe 氏との問答とを御紹介して Ĉe-metodo とはどんなものかといふ輪廓だけでもお傳へしてみたいと思ふ。

Andreo Ĉe 氏が先年 Svedujo でエス講習の行脚をやつた時同地の熱心な同志である Malmgren 氏が一二の同志に命じてその講習のノートをとらせて騰寫版でプリントに作つたのが世間で喧しくもてはやされて居る Ĉe-metodo の唯一の著述であろう (1929 年)。

Ĉe 氏はこの騰寫版の序文の中でこゝに書かれたノートをみただけでは本當の自分の教授振がわからない。やはり kurso に出て初めてその atmosfero に浸る事ができるのであるといつた事をのべてゐる。

Ĉe 氏自身は自分の metodo は kombinaĵo de gramatika kaj rekta metodo であつて單なる rekta metodo ではないといつてゐる。併し初等の講習では六ケ敷 gramatikaj terminoj を羅列してはよくない。文法的意味合について會得させればよいのだともいつてゐる。

Ĉe 氏は一般にこういつた metodo で講習をやるにあたつては次の様な事を注意するとよいと云つてゐる。

1. 相當多人數に教へる事——人數が少いと引込思案の人はちつとも口をきかぬ様な事になるが多人數の中には勇敢な人もあるからそれらの人々を大いに利用すると口數の少い人も遂それにつりこまれてよく喋る様になる。

2. エス語をなるべく多く使ふ事——できるだけエス語をつかつて説明する。これはエス語になれしめるためである事は云ふ迄もないが Ĉe 氏は常に講習の際(主として外國人にやるため)はエス語のみを用ひて説明する。いよいよ六ケ敷くて説明できぬ vortoj があつた時はその講習生達と同じ言語を話す同志を出席せしめてこの人にその譯語を説明させる。(こんな時 Ĉe 氏はよく戯談に "mi havas la plej bonan aparaton" といふ風な事を云つてこの人を紹介する。)

3. 外國人の教師をなるべく使ふ事——それは外國人の方が内地人よりも講習生にとつてより alloga であるし猶又外國人たる教師としても言語が通ぜぬため苦心して教授する結果教師の方にも有益なこと。

4. lernolibro を使はぬこと——教科書を使用すると豫習をなり又復習をすることができるからよろしくない。——Ĉe 氏は豫習及復習を嫌つてゐる様だ。豫習ができると勉强家が時間中でも十分 atente に教師の言をきかぬし又怠者は豫習ができると時々缺席する様になる。——但し宿題は大いに課すること。

5. 會場を裝飾するにと——會場へでただけでエス語講習の atmosfero にひたり komforte に學習ができる様にとの意味から。

6. 講習人員は 20-40 名位が最も適當。

7. 講習時間は毎回 2 時間 (但し少し 15分位早くやめる) で合計 40 時間で大體一通り全課程を終了する。これは日本などでは少し無理かもしれないが歐羅巴ではこれで大體十分の様です。

8. できるだけゆつくりと發音し且 elegante に話すこと。

9. 講習料は相當高くすること。——Ĉe 氏は 40 時間で 4 弗 (米貨) の講習料をとる。この理由は講習料を相當高くすると第一 kursanoj の數を整理することができ第二に途中で kurso をよす人が少ないと云ふ利益がある。講習料が安いとどうしても彌次半分に出席するものが多く又途中でやめる事を何とも

おもはないといふ事になりやすい。

以上のべたのが大體の Ĉe 氏の講習會に對する方針で又 Ĉe-metodo での kurso も大體こういつた方針の下に行はれてゐる様です。

處でこの Ĉe-metodo の principoj を御紹介したついでに併せて Ĉe-metodo による實際の教授振を御紹介致します。(記者曰く——これからは實演故十分に速記を以ては皆様にお傳へできぬのが殘念です。それでごくざつとした實演の模様を紹介致します)。

Andreo Ĉe 氏の講習に出席したことは前申しあげましたが、こゝに私はこの講習がどんなものであつたかを實演を併せてお傳へしたいと思ひます。

Ĉe 氏は教授に際してはいろんな materialoj を準備してきます。例へばこういつた玩具の kato を講習にみせて Kio estas tio? と demandi する。講習生が Tio estas kato. と respondi すると Ĉe 氏は次に Ĉu tio estas hundo? と再び質問する。講習生が Ne と一言だけ返事をする。その時 Ĉe 氏は猶同じ質問をつゞけて Ne, tio ne estas hundo と云ふまで demando を續ける。そして次には Ne, tio ne estas hundo, sed tio estas kato. といふ風にできるだけ先生よりも生徒に餘計喋らせる様に工夫する。それでわかりきつた様なこともわざと ne をつかつた否定の形で質問を出して生徒になるたけ多く喋らせる。例へば Ĉu li estas hundo? Ne, li ne estas hundo, sed li estas homo. 等といはせる。

又 Ĉe 氏の講習會では隨分習性のちがつた日本人からみると一寸膽をつぶす様な ŝerco まじりで講習をする。講習生も教養の相違か一向平氣なものである、一例をあげれば ĉokolado なんかを Ĉe 氏が教場へもつてきて fraŭlino をたゝせて Ĉu vi ŝatas ĉokoladon? などとやる。fraŭlino も勇敢なもので Jes, mi ŝatas ĉokoladon. と respondi する。Ĉe 氏矢繼早に Ĉu vi volas manĝi ĉokoladon? とやると fraŭlino は敢えて辟易せずして Jes, mi volas manĝi ĉokoladon. と返答する。すると Ĉe 氏は fraŭlino に ĉokolado を渡し Bonvolu manĝi ĉokoladon, fraŭlino. とやると fraŭlino 平氣で教室で ĉokolado をしやぶる。その時 Ĉe 氏すかさず Ŝi manĝas ĉokoladon, とやる。食べてしまへば Ŝi manĝis ĉokoladon と云つた風にまるで日本なら幼稚園でもみられない様な光景が現出される。

それだけならよいが時には Ĉe 氏は若い sinjoro をたゝせて Ĉu vi amas belan fraŭlinon? とやつたり、場合によつては Ĉu vi amas tiun belan fraŭlinon? と隣に坐つてゐる fraŭlino を指して奇問を發する時もあるといつた貌。Ĉe 氏は postro でも仲々粋なものです。こんな事が取もつ緣で feliĉaj paroj が出來る事もあるとか。

次に別の實演をつゞけます。どうか私に許りにしやべらせずに皆様も講習生のつもりで答へて下さい。(英語カードの箱に類したものをとりだす。) Kio estas tio?——(聽衆一齊に Tio estas skatolo. と答へる)——(次にその箱をひらき中から小さな箱をとりだす。) Kio estas tio? と問ふ——(聽衆 Tio estas skatolo と答ふ。)——(次にその箱の中からまた小さな箱をとりだして同じ問答をくりかへす。)(次に初めの箱をみせて) Kia estas la skatolo? と問ふ —(聽衆 La skatolo estas blua と答ふ)。第二の箱を示し Kia estas la skatolo? と問ふ——(聽衆 La skatolo estas ruĝa と答ふ。) 次に第三の箱を示し Kia estas la skatolo?—(La skatolo estas nigra と答ふ。)

次にいろんな色の色紙をとりだして Kio estas tio? と尋ねる。(Tio estas papero と答へる。)

次に外の色の色紙を出して同じく Kio estas tio? と問ふ——(聽衆 Tio estas papero と答へる。これをどの色の紙にもくりかへしその次に赤い紙をだして Kia estas la papero? とやる。——(聽衆 La papero estas ruĝa? と答へる)。次に他の色の紙で問答。その次に前の赤紙を出す。(これは折たゝんであつてひろげると大變大きくなる。)これに對して小さい白紙をみせ對照せしめて Kia estas la ruĝa papero? と尋ねる——(聽衆 La ruĝa papero estas granda と答へる。) 次に小さい白紙をみせ Kia estas la blanka

papero?——(聽衆 La blanka papero estas malgranda と答ふ。) 次に青紙を出すこれはひろげると二米位の長い紙になるそれと一方短い黄紙とを示し Kia estas la blua papero? と同様の問をくりかへす。かくして La blua papero estas longa と答へさす。まるで手品だ。

又講習生を一人教壇の所へたゝせて Kio estas li? とやる Li estas homo と答へる。Kia estas li? と尋ねる。Li estas alta と答へる。Kia estas li? と猶も尋ねる Li estas bona と答へる。次に Li estas riĉa, Li estas juna 等と答へさせる。

Ĉe 氏はエス語の初等講習は Kio estas tio? と Kia estas ĝi? といつた風な質問をいくつもくりかへすのが必要であると云ふ。とにかく korelativoj の練習がその主要點だと說く。

Ĉe 氏の kurso ではまた仲々商賣が上手で講習中に belaj fraŭlinoj を動員して insignoj を賣らせる。fraŭlino が手づから胸に insignoj をつけてあるいて押賣するので誰しも rifuzi できなく手もなく買はせられるといつた調子です。"La Praktiko" といふ雜誌をすゝめる。又 Konversacia Vortaro などといふ libreto を買はせる。これはこの kurso をすませた連中が interbabilado の時つかふにはもつてこい(但し serioza interparolado よりも humorplena babilado に好適)といつた代物です。一例をあげれば

edzo の說明に "malfeliĉa homo, kiu havas ringon" (ringo は fingroringo の事) とあり fianĉo の說明をみると "feliĉa homo, kiu havas ringon" といつた樣な式です。

以上で大體 Ĉe-metodo がどんなものかといふ事について御了解がついたと思ひます。勿論これだけでは十分 Ĉe-metodo の眞意をつたへる事ができなかつたかとも思ひますが私が見私が聞いた所は以上の樣なものです。

猶この序に少し instrumetodo についての書物を御紹介致します。

Ĉe-metodo の向ふをはつて特に laboristoj 向にしたものに J. Flamo の "Helpilo de J. Flamo al kursgvidantoj por laboristoj laŭ la rekta metodo" (1932) (謄寫版) がある。Ĉe-metodo を簡單に應用紹介したものともみるべきものに Seppik — Malmgren の "Systematisk Kurs i Esperanto" がある。

例のアメリカの Benson School の繪入で說明した Universala Esperanto Metodo (新刊) 等はさしづめ bildometodo とでも云ふべきでせうか。岩下さんもさかんに繪を使はれる樣ですが。

次にハンガリヤ人の Tibor Czitrom と Francisko Szilagyi 兩人の最近やつて居る instrumetodo は幻燈を用ひる bildometodo でこれは動詞を中心に說明するといふ點に重心をおいた樣です。

尙敎授法の參考書は、Ĉe-mtodo を日本人向に又獨習者へ適要して書いた拙著『國際語の初步』の 206 頁に色々あげてあります。

又 Ĉe-metodo に就いての御質問等知つて居る限りお答へし、又機があつたらもつと詳しく實演してみたいと思つて居ます。

以上甚だ雜駁な話でございましたが御淸聽を煩した事を感謝致します。(文責在記者)

(その後いろいろ聽衆との間に質問應答があつた。)

〔記者附記〕 上の Kio estas tio? といふ問ひは Ĉe 氏自身は常に Kio estas ĝi? を使用してゐたので石黒氏も不審におもつて何故 tio をつかはぬかといつた所 Ĉe 氏は答へて tio は後でおしへるので初めは人稱代名詞のみをおしへるのだから ĝi を用ひてゐると答へたそうである。併し我々は「あれ」「これ」「それ」と或る事物を指示した場合は常に tio を用ふべきで la papero, la skatolo といふ風な名詞をくりかへす代りに代名詞を用ひるためには ĝi を使用するのが正しいと考へるから上の問答も全部そういつた風に變更した。猶この速記を淸書した時丁度 recenzo に送つてきた許りの上述 Seppik — Malmgren の "Systematisk kurs i Esperanto" をみるとこれにはやはり Kio estas **tio**? となつてゐる。

EL LA NIGRA LISTO

S. *Nishida*

En la nigra listo jam mi skribis kelke da nomoj de tiuj personoj, kiuj kontraŭas Esp-on, babilante sensencaĵon teorian aŭ alian. Per sia antaŭjuĝo aŭ subjektiva rezonado ĉiu ĉion prenas por opozicii Esp-on. Ni ĝin malfermos antaŭ la okuloj de la legantoj.

S-ro Sanki Iĉikaŭa diras. "All over Europe English is spoken in first-class hotels, but as a secondary language for more common use French is spoken among the Latin peoples, weile German is mostly employed in the other countries, it being in as general use as English in the three countries of Scandianavia."

Do necesa estas ja helpa lingvo internacia, sed ne inverse. Kiam oni malfacile ellernis la lingvojn de tri potencregnoj, tiu tiam pasis pli ol duonon de sia vivo. "Kiom multe da tempo kaj laboroj estas perdata por la ellernado de fremdaj lingvoj!" Kaj li daŭrigas diri,

"No, wonder,... that no serious attention is paid to attempts to institute an international auxiliary language by the Esp-ists and others, so that the Babel of tongues among the nations of the world is getting higher and higher every day."

Li estus ĝusta, se li dirus, ke neniu serioze atentas nur tiajn entreprenojn de Novial kaj Basic English, per kiuj oni volas konstrui "ligantan ponton" inter nacioj. Esp. servadas por tia "ponto," reciproka kompreniĝado inter ili. Estas beninde! "Ĉiuhore kreskas la membroj de niaj partianoj; ĉiutage pligrandiĝas la nombro de niaj grupoj. ("En la tuta mondo ni havas nun grupojn kaj klubojn Esp-istajn.") Nia literaturo kreskas tiel senhalte kaj rapide... "Kontraŭe, iom post iom la Turo de Babel fariĝos pli malalta, ne parolante jam pri tio, ke lingvoj ĝenerale evoluas de diseco al unueco per senĉesa komunikado reciproka. (Tion ĉi ne instruus la filologio, kies mastro povas lukse vivi en la unuaklasaj hoteloj," sed malon, kiel renversitan piramidon. Pri tio ĉi nun ni ne parolos.)

"Lingvoscienco ĝis nuna momento rilatis negative, aŭ, en plej bonaj okazoj, indiferente—al problemo de la lingvo internacia." De tio jen venas alia ekz.

S-ro Joŝisaburo Okakura vidas la simplecon, facilecon, reguleccon de Esp., kiel nur tian fenomenon. Li ne havas personan scion pri ĝi. Kaj ankaŭ lia lingvoscio neniel permesus lin vidi pli profunden. Ĉu la simpleco, facileco kaj reguleco venas de Zam-a arbitro? Ne! Tia rezulto venas de ĝia morfologia karaktero agultina. Tie ĉi kuŝas la esenco. Tamen tio ĉi nin ne malhelpas diri, ke Zam. konsideris kaj "bonege komprenis, ke por fari sian kreaĵon facile atingebla eĉ por homoj malmulte kulturaj, necesas doni al ĝi konvenan gramatikan strukturon." Ni rigardu pli profunden! Zam. "aranĝis plenan *dismembrigon* de la ideoj en memstarajn vortojn, tiel ke la tuta lingvo, anstataŭ vortoj en diversaj gramatikaj formoj (por ekz., ni rememoru flektivan lingvon germanan kaj

ties komplikajn fleksiojn), konsistas sole nur el *senŝanĝaj* vortoj." Por diri per aliaj vortoj," en lingvoj naturaj, fleksiaj (hindo-eŭropaj) ekzistas plej diversaj kaj komplikaj fleksioj, ne entenataj en la vortaro kaj memstare havantaj neniun sencon. En Esp. posedanta preskaŭ pure aglutinan karakteron, anstataŭ tiuj fleksioj ekzistas serio da memstaraj radikoj, kiuj troviĝas en la vortaro kaj kiuj povas esti uzataj en kombino kun aliaj vortradikoj same libere, kiel ĉiu alia vorto esp-a." Tial ni notu en la memoro, ke nur la vortaro de Esp. estas eŭrop-devena, sed " rilate al gramatika karaktero de Esp. la situacio estas tute alia." (Zam. mem diras, " Ĉar simila konstruo de lingvo (aglutina — tiun ĉi terminon eĉ unu fojon li ne uzis, ĉu konscie, ĉu senkonscie.) estas tute fremda por la Eŭropaj popoloj kaj alkutimiĝi al ĝi estus por ili afero malfacila, tial mi tute alkonformigis tiun ĉi dismembriĝon de la lingvo al la spirito de la lingvoj Eŭropaj, tiel ke se iu lernas mian lingvon... li eĉ ne supozos, ke la konstruo de tiu ĉi lingvo per io diferencas de la konstruo de la patra lingvo.") Zam. montras la karakteron de sia lingvo, kio tute diferencas de lingvoj flektivaj: angla, franca, germana ktp., dirante, " Se vi prenos verkon, skribitan en mia lingvo, vi trovos, ke tie ĉiu vorto sin trovas *ĉiam* kaj *sole* en unu konstanta formo, nome en tiu formo, en kiu ĝi estas presita en la vortaro. Kaj la diversaj formoj gramatikaj, la reciprokaj rilatoj inter la vortoj k. t. p. estas esprimataj per la kunigo de senŝanĝaj vortoj." Kaj al afiksoj kaj finiĝoj " estas donita la signifo de memstaraj vortoj " same kiel al radikoj. Ĉiuj vortelementoj estas senŝanĝaj kaj memstaraj kun formo konstanta kaj signifo konstante difinita. Laŭ senco kaj ideo atribuataj, vortoj konsistas el tiaj elementoj. Per alia vorto, ni kungluigas laŭ la neceso de lingvuzado, (en kio estas tenata lingvaj praktiko, tradicio, kutimo, logiko ktp.) tiajn elementojn, " kiuj, ne ŝanĝante sian formon en plej diversaj kuniĝoj, servas al formigo de vortoj kaj frazoj." Tiamaniere krom la senco ni samtempe esprimas diversajn formojn gramatikajn la reciprokajn rilatojn inter la vortoj ktp. Ekzemple, la vorto " iras " konsistas el du vortelementoj " ir " kaj " as." Tiamaniere, laŭ tia kunigo de diversaj elementoj, postulata de la neceso de senco kaj ideo atribuataj, ni ricevas vorton, kiu " prezentas unu ideon," samtempe esprimantan gramatikan formon, reciprokan rilaton inter la vortoj. De tio per konsekvenco al Esp. aŭtomate iĝas ne troviĝi " raison d'étre " por la konfuzitaj kaj komplikitaj fleksioj. (Por ekz., ni rememoru tiujn de germana!) " Est'is " konsistas el du, kaj samtempe ĝi morfologie esprimas krom sia propra senco gramatikan formon. Per tio en Esp. jam estis likvidita aŭ ne rezultiĝas serio da neregule konjugaciaj verboj, kiujn pro sia natureco havas naturaj lingvoj. Tial ni ne havas la neceson ricevi la la kaŭzon por tiaj regulaj aŭ neregulaj, " komplikitaj kaj konfuzitaj deklinacioj kaj konjugacioj kun grandega multo da diversaj formoj ne sole por ĉiuj deklinacioj kaj konjugacioj, sed en ĉiu el ili ankoraŭ tuta serio da formoj " ; ekz., en la konjugacioj estas " ne sole por ĉiu tempo kaj modo tutaj serioj da formoj, sed en ĉiu el tiuj ĉi tempoj kaj modoj ankoraŭ apartaj formoj por ĉiu persono kaj nombro." (Sed en Esp. ili tiaj forestiĝas por eterne.) Per tia kunigo ni esprimas la ideon, en kiu estas samtempe inkluziva la reciproka rilato inter vortoj kaj frazoj: ekz., la vorto " nomon." La afero

tiel staras kaj tiamaniere iras. Por faciligi la problemon ni ripetos. Tio, kion ni " nomas finiĝo aŭ prefikso aŭ sufikso, estas tute memstara vorto, kiu ĉiam konservas egalan signifon, tute egale, ĉu ĝi estos uzata en la fino aŭ en la komenco de alia vorto aŭ memstare, ke ĉiu vorto kun egala rajto povas esti uzata kiel vorto radika aŭ kiel gramatika parteto."

Laŭ la aglutina karaktero de Esp., krom la vortoj " iras " " estis " k. c., ni povas formi aŭ kunmeti per tri ekzistantaj vortelementoj ekz., la vorton frat'in'o kaj per kvar, ekz., frat'in'o'j en pluralo. Kontraŭe je aliaj lingvoj, per la kaŭzo supredirita en Esp. ekzistiĝas neniuj neregulaj verboj, substantivoj k. a. kun fleksioj. El ĉio supreskribita ni povas kompreni, ke de tia Esp-a aglutineca karaktero venas la facileco, simpleco, reguleco k. a., sed ne inverse. Tie kuŝas ilia tuta kaŭzo.

" Memstaraj, ne ŝanĝeblaj vortelementoj, kies kuniĝo ĉiam difinas la logikan sencon de vorto kunmetita." Pro tia morfologia strukturo aglutina Esp. ne havas malfacilan gramatikan problemon, kiun havas aliaj lingvoj flektivaj. Por ni fariĝas do necese, ke ni nur havu la *teknikon de laŭnecesa kungluigado de ĉiuj vortelementoj* en lingvuzo. Ni povas diri, ke " tiamaniere entute stariĝas la principo, ke formale ĉiu esp-lingvo-elemento troviĝas en la vortaro kaj ke iu speciala gramatika-morfologia regularo en Esp. fakte eĉ ne necesas. Ĉion difinas la vortaro kaj la senco-ideoj atribuataj al la vortelementoj en la vortaro." (Por ekz., ses " vortetoj " ion necesan montras, kion postulas la verbo. Do, por ni restas la tasko ilin bone uzi kaj bone kungluigi kun aliaj elementoj. Ni notos en la memoro, ke en Esp. rolo de vortaro fariĝas kompare pli grava. Tio ĉi certe venas de ĝia karaktero kaj pruvas ĝian facilecon.)

Zam. certe povis diri, " La lernanto en tia grado ekposedas la tutan gramatikon kaj tutan konstruon de la lingvo, ke al li restas jam nur la simpla kaj facila (ellernado kaj) akirado de provizo da vortoj ! ... Vi ja tiam sentus vin feliĉa kaj dirus, ke la plej malfacilan kaj plej enuan parton de la laboro vi jam pasis . . . "

" Tia strukturo estas sole la t. n. *aglutina* (aŭ *kungluonta*), en kiu *ĉiuj elementoj de la lingvo* (t. e. ne nur radikoj, sed ankaŭ afiksoj kaj finiĝoj) *estas memstaraj vortoj.* Krom tio la nomitaj elementoj ĉe ilia uzado devas senescepte konservi kiel sian eksteran formon (*frat'in'o*), tiel ankaŭ sian, unufoje por ĉiam difinitan, signifon (*frat* (frato), *in* (virino), *o* (kio estas, ekzistas). En tiaj kondiĉoj la laboro de esp-uzantoj estas tre simpla kaj simila al laboro de komponisto ; li devas nur kunmeti necesajn vortelementojn, donitajn en la vortaro, kaj post ilia uzado denove reĵeti ilin en iliajn kestetojn...

" Laŭ la nomita aglutina (kungluanta) sistemo (aŭ tipologio) estas konstruitaj (entute aŭ parte) multegaj lingvoj de la terglobo kaj nome dank' al ĝi ili estas pli aŭ malpli facile lerneblaj."

Krom la aglutina ekzistas ankoraŭ du aliaj tipologioj : la amorfa (aŭ sinteza, sintetika, senforma), laŭ kiu estas konstruitaj la malproksimorientaj lingvoj (ekz. la ĉina), kaj la flektiva (aŭ formala, fleksia, analitika), kiun ni trovos en eŭropaj lingvoj (germana, itala, rusa k. a.)

"Flankenlasante la detalaĵojn, ni diru, ke ambaŭ sistemoj estas tre komplikitaj kaj postulas: *la unua — grandegan sintakson,* plej detale montrantan la reciprokan lokigon de neŝanĝataj unusilabaj vortoj en propozicioj, de kio dependas senco de la parolo; *la dua — grandegan gramatikon* ĝenerale."

Memkompreneble estas, ke ambaŭ lastaj sistemoj estas tre malfacilaj ĉe lernado kaj, ke la lingvojn, konstruitajn laŭ ili, povas posedi en plena amplekso nur tiuj, kiuj posedas sufiĉe da libera tempo kaj mono...

"La aglutina sistemo, estante historie kaj strukture la meza inter la sinteza kaj la flektiva, entenas en si la bonajn ecojn de la du sistemoj kaj forigas la malbonajn. Sekve, ĝi konservas sian strukturan parencon kun ili ambaŭ. Tiamaniere Esp., aglutine konstruita, estas relative facile lernebla por reprezentantoj de la sinteza ĉina lingvo kaj de la flektivaj eŭropaj lingvoj. Pri la popoloj kun aglutinaj lingvoj ni certe eĉ ne parolas..."

* Ĉu Esp. ne estas interlingve konstruita, interncia lingvo en la duobla senco de la vorto? Jes, certe! Ni povas diri, ke "Esp. estas ne nur eŭropa lingvo (kies vortaro estas "romana-germanaj") sed laŭ siaj karakterizaj ecoj ĝi estas parenca al lingvoj aziaj, orientaj." De tiu ĉi Esp-a aglutineco venas eĉ aliaj kondiĉoj, ekz., "pro la sama kaŭzo en Esp. la sintaksoj memstare ne ekzistas: ĝi estas entenata el la morfologio de la lingvo" (Por ekz., ni rememoru la inversion en germana. Sed "ĝenerale Esp. ne konas sintakson regul-komplikan, similan al la sintaksoj nacilingvaj." Tiun ĉi tezon pravigas 16 malgrandaj reguletoj de Esp. ĝia sintaksa postulo estas jen: precizeco, klareco, logikeco k. c. Pri tio ĉi ni nun ne parolos.)

Anstataŭ mistere babiladi kvazaŭ fetiĉisto, tiu s-ro devas science vidi tiun ĉi karakteron de Esp. Per la okuloj de Basic English, kiun li celas alpreni, kiel helpan lingvon internacian, li ja neniel povas vidi. Esp. estas pleje simpla, facila, regula k. a., kion konstatas ĉio supredirita. Eble tio eĉ sufiĉis. La helpa lingvo internacia devas esti tia. Ili tiaj de gramatiko estis komprenataj kiel nur tiaj, kaj nenio alia. Ĉiuj vidis en ili praktikan sencon, opiniis, ke ili estas praktike pravigita kaj, ke tio sufiĉas. Sed nerimarkita restis ilia kaŭzo lingvistika, aŭ de kie ili venas.

〔註〕一寸數言附加える。或る種の世界語とも云い、國際語（混同ぶりを笑え！）とも云うものを提唱する荒川惣兵衞氏を紹介する。若し彼が Esp. をつかまえ「印歐語を基として造られ」たとか、「東洋人……には極めて困難である」と言うなら、表を見て裏を見ることを忘れたか、一方を見、他方を見ぬ近視眼的だ。「語彙に於ては非文明國の方が借用する語が多いであらう。」非文明國とは言わぬが、東洋諸國はかかる歴史的事情にあつたのだ。他方文法の ekstereŭropa karaktero を見ること。Sintezo！日本人その他の Esp. の採用は Esp.の習得（英語ではなしに Esp. にのみこの語の使用が許される）の困難でないことを物語る。Kion konstatas ĉio supredirita? 荒川氏の Esp. に對する無知を現實に證明する。以下次號に一切を批評する。（S. N.）

〔記者註〕雜誌「外來號硏究」創刊號に「外來語、世界語」なる題名の下に書かれた國際語に對する認識不足を暴露した荒川氏の論文に對する西田氏の反駁文は次號に掲載します。

學　習

言語の理解にわ歴史の知識が必要だ

—— Esp. havas historion, do ... ——

Kawasaki-Naokazu

ヨーロッパの言語，文學をよく理解しようとする人わ，かならずヨーロッパの歴史，聖書，ギリシャ神話などからの故事を研究しておかねばならない。Esp. にも以上三種の故事が，ヨーロッパ人に書かれた Esp. 文中にわなんら特別の説明なしにしばしば引用されていて，ヨーロッパの傳統にくらい日本人に頭をひねらすことがある．

... eĉ tiuj personoj, kiuj havas neniujn rilatojn kun alilanduloj, estas devigataj nepre scii la plej ĉefajn lingvojn alilandajn, se ili ne deziras, ke la konstante naskiĝantaj novaj akiraĵoj de la civilizado restu por ili kiel libro *sub sep sigeloj* ... Zamenhof, **Originala Verkaro,** p. 212.

これわ出典を知らなくともだいたいの意味わわかるだらうが，ヨーロッパ人にわ常識である．すなわちこれわ新約聖書の最後の Apokalipso（ヨハネ默示錄）中のものからきているそうだ．

しかし來歷を知つておかないと，意味の十分はつきりしにくいのもある．1907年 Guildhall, London での Zamenhof の演說中で，彼わ「Esp. の reformoj がなんら monado に役だつものでない」として，reformistoj を ataki しているところに：

... Bone, daŭrigu do vian *Herostratan laboradon,* kaj ni iros trankvile nian vojon.

Herostrato わ 356 a. K. にエフェソスのアルテミス神殿に火をつけた．ただこれによつて自己の名を有名にならしめんがために．

つぎのようなのわ誰にでもわかる．Adam, **Historio de Esp.** の最後に：

Ni jam diris, ke nun *en Esperantujo la suno neniam subiras.*

イギリス人より前に何人こんなことを言つたかしらないが，16世紀スペイン全盛時代に Filipo II も言つたとか．

以上のわ輸入のものであるが，その歴史いまだ短しといえども，Esp. にわ Esp. 獨特の故事がある．こちらのほうが我々にわより重大な意味がある．

Kunsido なんかで，誰かが席を開けてくれとて „Bonvolu iom pligrandigu nian *rondon familian*“ と言われるとすぐ La Espero の歌を思いだす．

Esp. 故事中の故事わ Ido の難のとき相ことばとなつた Cart の „Ni fosu nian sulkon“ であらう．(**Vortoj de Cart** 中にあり)．「reformistoj よ，お前達わ勝手にしろ！我等わ我等でやつていつて目的を達しよう.」の意味だ．使つてあつた箇所を忘れたが，SAT ができたとき，SAT と neŭtrala movado との對立を述べた後に，„Ankaŭ ni fosu nian sulkon!“ とゆうのがあつた．ni=SAT. たくみな階級的應用である．

たくみな應用のいま一つの例わ，1928 年に Privat が Cart の名をださずに，實質的にわ，Cart を ataki した文の題に（*Esperanto* 卷頭）„Ni restos fidelaj“ とあつたのを諸君わ覺えていられるであらう．これも Ido の難のときに *Lingvo Internacia* に Cart がこれと同じ題で書いている Privat のやつこんな題をつけて皮肉つているのである．これも故事を知つている人にわ「ははん！」とわかる。

最近の *Heroldo* に載つた Migliorini の Paris 大會講演の最後に：

... Ĉar la projektoj estas teoriaĵoj kaj Esperanto *malgranda vivanta lingvo de malgranda vivanta popolo.*

Privat に Vivanta lingvo de vivanta popolo とゆう有名な演說があるのである (**Du paroladoj**).

Ĉu Esti aŭ ne Esti

K. Ossaka

Hamleto 第三幕第一場，自らの優柔に己を責めなやむ Hamleto 王子の有名な獨白。

Ĉu esti aŭ ne esti, — tiel staras
Nun la demando: ĉu pli noble estas
Elporti ĉiujn batojn, ĉiujn sagojn
De la kolera sorto, aŭ sin armi
Kontraŭ la tuta maro da mizeroj
Kaj per la kontraŭstaro ilin fini?

〔譯〕 存へて居らうかそれとも存らへまいか——疑問はそれだ。あらゆる打撃を，怒れる運命のあらゆる征矢を耐えしのぶ (el'-porti)，或は海なす (la tuta maro da) 辛苦に抗して身を鎧ひ（武裝し sin armi）反抗して以て (per kontraŭ' staro) 辛苦を克服する（終らしめる fini）方が氣慨があると云ふものでは (pli noble) あるまいか。

〔註〕 玆に *esti* は esti en tiu ĉi mondo =vivi『生き存らへる』意。

Tiel staras nun la demando.

そんな風に問題は立つてゐる。

丁度日本語で問題が『横はつてゐる』と云ふのと同じ樣に問題が立ちふさがつてゐる様な ideo から stari を用ひたもの。此の如く單なる esti の代りに stari, sidi, kuŝi などが存在の狀態を表現するために用ひられる：

Antaŭ la domo *staras* arbo. (F 36)

家の前に立木がある。

Sur la ĉielo *staras* la bela suno. (F 38)

天に麗はしい太陽が出てゐる。

Malsupre de la Rejna provinco *staras* la malserena, antikva urbo Baĥaraĥ. (Bn. 5)

ライン州の下部に陰欝な古りたバハラハの町が在る。

Tial ŝi engrimpis en boaton, kiu *staris* en la kanaro. (F II 56)

蘆間にもやつてあつた小舟に這込んだ。

La lino *staris* en plena florado. (F III 8)

亜麻の花が滿開であつた。

Kaj sub tiuj ĉi vortoj sur tiu sama ruĝa elpendaĵo kaj kun tiaj samaj oraj literoj *staris*: Benjamin Britain. (BV 64)

此等の語の下に同じ赤い看板の上に同じ樣な金文字でベンジヤミンブリテンと云ふ語が書かれてゐた。

Nur li kaj mi sciis, kio *staris* en la unua letero de lia amatino. (F II 118/3)

彼の戀人が初めてくれた手紙の中には何が書いてあつたか知つてゐたのは彼と私とだけ。

En tiaj okazoj ni uzus la finiĝon „n" tute egale ĉu ia prepozico *starus* aŭ ne. (F 64)

かゝる場合には何か前置詞があるかないかに關らず語尾を使用するであらう。

Tio estas nur malgranda historio, kaj tamen ĝi ne finiĝos, tiel longe, kiel *staros* la mondo. (F III 142)

小話に過きぬがそれはこの世界の在らん限りは盡きないのだ。

Ĉiu el la regimentoj, kiuj *staras* en Parizo, posedas propran bibliotekon. (FK 88)

巴里に在る聯隊には皆自分の圖書館がある。

Tiam larmoj *staris* en miaj okuloj. (F II 26)

眼に涙を浮べた。

Klara kaj preciza la penso *staris* antaŭ ŝiaj okuloj. (M 147)

その考は明瞭明快に彼女の眼に映じた。

Nun nia afero *staras* forte. (OV 376)

今や吾人の事業は牢乎たり。

El'porti 耐えしのぶ。前置詞 el- が接頭字として用ひられゝば (1) 出る：elflugi 飛んで（內から外へ）出る，eldiri 口に出して云ふ，(2) ある狀態から脫却する意でその事をすます，完了する意になる： elporti（物を擔

ふ境地を脱却して）擔ひ通す，（苦難などを擔ひ通して）たえしのぶ，ellerni（學習の境を脱却）習得する，ellabori（仕事の狀態を脱し）完成する，作り上げる。

Armi（人を）武裝さす；sin armi＝armiĝi（自らを）武裝する；armado（人や國を）武裝（すること），軍備；malarmado 軍備制限，軍縮。

La tuta maro da mizeroj. 辛苦の量が海全體ほど，海なす辛苦，苦海。

La profunda silento ĉirkaŭe kaŝis en si *tutan* mondon *da* doloroj. (F III 80)

あたりの深い靜寂は大きな（一と世界程もある）苦痛を藏してゐた。

Ĉe la landvojoj ambaŭflanke etendiĝis fosoj, enkadrigitaj de *tuta* vico *da* salikoj. (F III 56)

街道には兩側に濠があり，それはずつと並んだ柳で緣取られてゐた。

此の如く tuta は不定數量の意で單に『多い』ことを意味して用ひられること多し。

Formorti — dormi, kaj nenio plu!
Kaj scii, ke la dormo tute finis
Doloron de la koro, la mil batojn,
Heredon de la korpo, — tio estas
Tre dezirinda celo. Morti — dormi —
Trankvile dormi! Jes, sed ankaŭ sonĝi!
Jen estas la barilo! Kiaj sonĝoj
Vititi povas nian mortan dormon
Post la forĵeto de la teraj zorgoj, —
Jen tio nin haltigas; tio faras,
Ke la mizeroj teraj longe daŭras:
Alie kiu volus elportadi
La mokon kaj la batojn de la tempo,
La premon de l' potencaj, la ofendojn
De la fieraj, falson de la juĝoj,
Turmentojn de la amo rifuzita,
La malestimon, kiun sĕninduloj
Regalas al merito efektiva, —
Jes, kiu volus tion ĉi elporti,
Se mem, per unu puŝo de ponardo,
Li povus sin de ĉio liberigi?

〔譯〕死んで了ふ——それは眠ること，たゞそれだけのこと（kaj nenio plu）！して眠が心のなやみ，千の打擊，肉體の遺傳をば終らせてくれることを知る——是はまことに望ましい（dezir'inda）終局（目的）だ。死ぬる——眠る——安らけく眠ると云ふこと！さうだ，が然しまた夢みると云ふことにもなる！ほれそれが障碍だ！如何なる夢が地上の（此の世の）わづらひを投げ捨てた後に吾が死の眠を訪うて來ることやら——それ是が吾等をしてふみ止まらしめる；是がために（tio faras, ke）地上の苦勞が長くつゞくと云ふことになる：さもなくんば誰か時世の嘲笑や攻擊，權勢者の壓迫，驕慢な奴等の侮辱，裁きの不法，ふられた（拒絶せられた）戀のくるしみ，値打もない者共（sen'ind'uloj）が眞の値打（ある者）に對して報ゆる（饗應する）侮蔑を耐えしのぶ者があらうぞ，——ほんに（jes），若し自ら短刀の一と突きであらゆる事から解脱する（sin liber'igi）ことが出來ると云ふのなら，誰かこんなことをこらへしのぶ者があらう。

〔註〕*For'morti* 死んで此の世から姿を消す（for）；for'mal'aperi 消えてなくなる；for'viŝ'iĝi 拭はれて消え失せる。即ち for- がつけば『去る，失せる，姿がなくなる』意が强調される。

Kiaj sonĝoj povas viziti...? どんな夢が訪ふて來るようなことが起り得るだらうか。

Kiaj sonĝoj vizitas...? どんな夢が訪ふて來るのか。

即ち後者は單に率直な問ひ，前者即ち povas が入れば疑を含んだ疑問。

La potencaj, la fieraj 等は homoj を略したもの；potenculoj, fieruloj と同じ。

Falsa（眞物でない）にせ物の，（天然物でない）摸造の（falsa dento 義齒），（判決等が眞をつかまず）不法な，（ピアノなど正當な鍵盤の鍵を叩かず）誤れる。

Malvera（眞實でない）うその，虛僞の。

Efektiva 掛値のない實際の，實効のある，本當の。

Reala 假空，空想なことでなく實際の，實在の。

Vera うその反對，眞實の，まことの。

Per unu puŝo 一突きで。

時事文の書き方

宍戸圭一

エスペラントで時事文を書くには要するに新聞の記事がうまく飜譯出來る樣練習すれば好いのである。然しその飜譯は laŭvorte に正確であつても役に立たぬ、新聞記事らしくあるには所謂ĵurnalismoに適合してゐなければならない。この欄の署名者はそんな方面には全くの門外漢であるから、斯かる條件を滿さねばならない「時事文」の書き方に就いては kompetenta でないけれども、自己練達のためと思つてこゝに筆を取つた次第である。

さて改めて ĵurnalismo を勉強する餘暇のない著者の獨斷に依れば新聞記事も、あらゆる他の文章と同樣に konciza で klara であることが必要であつて、そのためには必ずしも忠實に原文に拘泥することなく、その esenco を判り易く傳へる樣に務めれば十分なのである。

尙一般論であるが飜譯に當つてはその双方の言葉卽ち日本語及びエスペラントを十分に吟味しなければならない。著者が最近目にとめた多くの ridindaj eraroj の二三を例として揭げることを許されるならば、今 Literatura Mondo を見るに、„Kvazaŭ" の誤用の如き初步的のものは論外として „la plej granda (ktp.) en la tri provincoj." が「三國一の何々」の譯であるとするならば、日本語では「三國」とはこの場合昔の考へであつて日本、支那、印度卽ち「全世界」を意味するものであるから „la plej granda en la tuta mondo." としなければならない。「讀本」(ヨミホン)は「讀本」(トクホン)ではなく「小說」のことであるならば、讀は lego, 本は libro であつても romano (novelo と區別せよ)と書くべきである。„Legolibro" はエスペラントの習慣では「繪本」に對する「讀む本」の意味でなく、「敎科書」である。又「滿洲國承認」の「承認」は字引には konstato だの色々あり、agnosko などの新語もあるが、其等の單語の意味を考へれば rekono (de Japanujo al Manĉukuo) でなければならぬ。

以下に著者の飜譯の試み二三を揭げて批判を待つことにする。

過半數を得れば首相にする
ドイツ大統領ヒトラ氏に答ふ

〔大阪每日11月23日(第7版)第1頁〕

〔ベルリン 21 日發聯合〕 ドイツ大統領ヒンデンブルグ元師は21日にいたり國家社會黨總帥ヒトラ氏に對しヒトラ氏が國會に過半數を獲得することを條件に聯邦宰相の地位を要求するヒトラ氏の要求を容れるに同意した。

Hindenburg konsentis, ke Hitler faiĝos Kanceliero, se li sekurigos plimulton.

BERLIN, 21. Nov. Rengô

Prezidanto Paul von Hindenburg konsentis hodiaŭ la pretendon de S-ro Adolf Hitler por Kanceliereco, kondiĉe ke la gvidanto de Nazis sekurigos la necesan plimulton en la Parlamento.

意見書全文
あす(午前零時)發表

〔大阪朝日11月20日(G版)第1頁〕

18日ゼネヴア日本代表部より聯盟事務總長ドラモンド氏に提出せる意見書全文は日本時間 21 日午前零時(ゼネヴア時間では 20 日午後4時)日本政府並に聯盟事務局より同時に公表さるることとなつた、右全文は日本文百三十ページ英文八十ページの長文のものである。

La plena teksto de la Rimarkigo publikigata morgaŭ (je0.00h. atm.)

La Rimarkigo de la Japana Registaro al la Lytton-raporto, kiu estis transdonata je 18. Nov. de la Japana Reprezentanto al Sir Eric Drummond, Ĝenerala Sekretario de Ligo de Nacioj estos publikigata je nula horo atm. de la 21-a laŭ Japana tempo (laŭ Ĝeneva tempo: kvara horo ptm. de la 20-a)

samtempe de la Japana Registaro kaj la Ligo. La plena teksto konsistas el 130 paĝoj japane kaj 80 paĝoj angle.

豐臣秀吉まで擔ぎ出すとは笑止
顧の演說　松岡代表批評

〔讀賣新聞 11 月 23 日（A 版）第 2 頁〕

〔ジユネーヴ 21 日發電通〕理事會劈頭の演說に大好評を博した松岡代表は理事會散會後微笑を浮べつゝ左の如く語つた。

◇支那としてはあゝでも言ふ外仕方があるまい、私としては平素から支那人の極端な物の言ひ方を聞き馴れてゐるので本日の顧維鈞君の演說など比較的おとなしい方だと思つてゐる位で顧維鈞君に其の意味で敬意を表して握手して置いた。

◇併し乍ら內容に至つては支那調査團が支那旅行中顧維鈞君を通じて支那政府が提出せる覺書から一步も出て居らず僅かにリットン報告の文章を若干引用して權威づけた所もあつたと言ふ程度のもので少しく事情を知つて居るものなら一笑に付する種類のものばかりである。

◇就中豐臣秀吉を擔ぎ出して、大和民族の侵略精神を證據立てんとした如きは噴飯に値する、二千六百年の歷史に對外進出を企てたものが秀吉一人位しか知られてゐない事は大和民族が如何に平和を愛好するかを逆に證據立てゝ居るものである、支那自身こそその歷史を顧るがよい一時はアジアの殆ど全部を占有せんとさへしたではないか。

◇之はと思ふ樣なことは一つもなく、こんな馬鹿氣た問題では論駁も議論もする氣になれない、早く會議が本筋に入つて欲しいものだ……。

Matuoka ridas, ke Ku citis Toyotomi-Hideyosi. Kritiko al la parolado.

GENÈVE, 21. Nov. Dentû.

S-ro Mutuoka, Japana Ĉefdelegito, kiu brile sukcesis ĉe la unua parolado en la kunsido de la Konsilantaro de la Ligo, faris komenton al la parolado de D-ro Wellington Ku, Ĉina Delegito, en bona humoro post la kunsido.

Tio, kion D-ro Ku diris hodiaŭ estas eble ĉio, kion li povas diri. Al ni, kiuj alkutimiĝis al Ĉinaj troigoj, la hodiaŭa parolado de D-ro Ku estis sufiĉe milda, kaj en tia senco mi premis la manon al li pro respekto.

Sed la enhavo estis nenio alia ol la ripetado de la deklaro, kiun la Nanking-registaro submetis pere de D-ro Ku al la Enketa Komisiono de la Ligo, kiam la Komisiono estis ankoraŭ en Ĉinujo. Nur kelkaj partoj el la Lytton-raporto estis citataj aldone en la parolado, per tio ŝajnigante ĝin aŭtoritata. Entute ĉio, tamen, estis nur ridinda afero al tiuj, kiuj scias la cirkonstancon.

La komika parto de la parolado estis, ke D-ro Ku provis emfazi la atakan spiriton de Japanoj, citante la ekzemplon de Toyotomi-Hideyosi. Kontraŭe, la fakto, ke nur Hideyosi estas konata kiel atakanto en la Japana 2,600-jara historio, estas bona atesto pri tio, kiel pac-amanta estas la Japana popolo. Ĉinoj mem pripensu sian historion; foje ili okupis preskaŭ la tutan teron de Azio.

Estis nenio pripensinda la vortoj de D-ro Ku, kaj mi ne havas intencon refuti lian paroladon. Mi esperas, ke la kunsido de la Konsilantaro progresos rapide por tuŝi la punkton.

「日本商品は不當廉賣でない」
米國關稅委員會認定

〔大阪每日 11月 14日（第 7 版）第 9 頁（抄）〕

〔ニユーヨーク 12 日發特電〕米國關稅委員會は六十あまりの輸入日本品について調査の結果十中九まではダンピングの事實は認められず、全く日本貨幣の下落のために安いのだと云ふ初めから判りきつた結論に到達した。その結果日本品輸入業者はもはや稅關に保證金を積む必要がなくなつた。選擧運動の關係上ワシントンでは當初ダンピング防止法で取締る樣生產業者に色氣を見せてゐたのだが、今となつてはこの嚴然たる事實を認めざ

（以下第 27 頁へ續く）

質疑應答

小坂狷二

★『それは否定し得ない事だ』と云ふのに Ĝi estas ne neebla afero としては『不可能でないことだ』と云つた意味になります。何とすべきか。〔S. K. 氏〕

〔答〕否定する nei は neigi＝igi ne... の意ですから Ĝi estas ne neigebla afero 又は Ĝi estas ne refutebla afero とすればいい。

★本誌昨年四月號 p. 143 La fervojo ne *atingis ĝis* Odahara の ĝis は不必要に非ずや。〔神戸 原木氏〕

〔答〕何處に達する，目的を達するなど云ふ普通の意の時は他動詞として次の名詞は目的語とする：Mi atingis Tokion など。然し何處そこに至る『迄』の意を强調する場合には ĝis を用ひ得る：

Li tiom multe drinkis, ke oni ne povis longe stari apud li; la vina odoro, kiun li elspiras *atingas ĝis* ni. (GD 48)

此の人はひどく酒を喰つてゐるのでそばに立つて居られぬ位，吐く酒の臭が私共の處までもとどく。

La akvo antaŭe *atingis ĝis* lia kolo kaj poste fermiĝis super lia kapo. (F III 56)

先づ水が首の處までとどいたが次には頭の上にかぶさつてしまつた。

★同號 la vagonaro ekveturis (p. 143), oni devas veturi (p. 145) に於て veturi なる語は主語として後者の如く人を取るべきものと思ふが如何。〔同氏〕

〔答〕否，主語には veturilo も『人』も兩方共用ひられる。

Morgaŭ *mi veturos* Parizon. (F 64, FK 9)

Post kelkaj minutoj *elveturas* preskaŭ laŭ ĉiuj direktoj la poŝtaj *vagonaroj*. (FK 220)

こう云ふ風に主語に人も物も用ひられる似寄つた例はいくらもある：

Oni ludas la orgenon (aŭ sur la orgeno).

La *orgeno ludis* tiel solene. (F II 99; 尙ほ F II 91, F II 132)

La *tintilo tintas*.

La plej belaj *floroj* povis laŭte *tinti per* siaj sonoriletoj. (F II 27)

La *sonorilo sonoras*.

Per sonorilo *ni sonoras*. (F 73)

La imperiestrino *Katerino sonoras*. (FK 86; 勿論 sonorigas としても可)

即ち主語が人でも物でも動作そのものが同じ樣に心に映ずるので兩用せられる。人間の言葉は理論よりも心理が，法則よりも感じの方が多く支配する好例。

★同號 p. 144 Ni ĉesu veturi の ĉesi は plaĉi, manki 等と同じく人を主語としては誤りだと思ひますが如何。『やまる』で『やめる』ではないから。〔同氏〕

〔答〕人を主語とすることは屢々あり，誤ではない：『(誰が何々)しなくなる』意の自動詞。然し日本語としては『やめる』と他動詞の如くに譯す方便なること多し。

Mi baldaŭ tute ĉesis uzadi mian pseŭdonimon. (LR 23)

匿名をつかふのはすつかり『やめた』。

然し Mi baldaŭ ĉesis en uzado de mia pseŭdonimo の意の自動詞たること La neĝo ĉesis fali＝la neĝo ĉesis en falado：と同樣。

★本誌昨年五月號 p. 165：„Ĉu vi konas S-ron Zenmaro?“ „Ha, **vi** *signifas* S-ron Toki?“ に於ける vi は tio 又は ĝi の方が正しいと考へる signifi なる語の文法上の使ひ方からして。〔同氏〕

〔答〕幾分 anglismo だが 前諸例と同樣物，人何れも主語たり得る。本例は Vi signifas [per tio diri (＝Vi volas diri): „ĉu vi konas] S-ron Toki?“ 依て ĝi 又は tio としては話が活きて來ない。Kion *tio signifas?* 何を意味するか，Kion *vi signifas per* tio? 君がそう云ふ (per tio) のは何と云ふつもりなのか。Pli zamenhofe には S-ron Toki **vi** volas diri?

學藝

SUPER-MODERNA FABELO

Stranga epizodo pri Atamo kaj Efo

Joŝiŝi Ŝimomura

Antaŭ multaj fabeloj da jaroj, eble en Fabellando super la plej ekstrema Oriento, vivis bona eta knabo, — li estis Atamo kaj bona eta knabino, ŝia nomo estis Efo. Atamo kaj Efo loĝis en la orienta paradizo. La paradizo estis nek tia, kian oni legas en la "Trans la Fabeloceano," nek tia, kian oni legas en la "5 000 000," sed multe pli granda, bela ĝardeno. En la paradizo ne estis rozoj kaj dalioj, sed kolorriĉaj krizantemoj, ravekoloraj ĉerizoj, eterne verdaj pinoj kaj bambuoj, kaj naturaj lumoj sur la ĉielo. La ĉielo estis ĉiam blua. Neniam nigriĝis nuboj sur ĝi, precipe la aero estis pura, neniam ĝin malbonigis fumo de rostaĵo, nek odoro de flitaĵo. La du bonaj geknaboj, Atamo kaj Efo ludis trankvile sur la velura herbo, sub la afablaj salikoj kaj brila ĉielo. Balzama venteto, murmuranta rivereto kaj ĉarmaj birdetoj muzikis al ili. La geknaboj bone komprenis la kantojn de la birdetoj, ĉar tiuj kantis en ununura lingvo "Esperonta." La modernaj kulturhomoj diras: ĉu vere, aŭ ne vere, eble ĝi estas pra-Esperanto, kaj la nuna Esperanto estas ĝia praido.

La geknaboj estis tre, tre feliĉaj, ĉar en Dimanĉo ili ne bezonis diskuti inter si, ĉu porti eŭropan veston, aŭ japanan kimonon, — efektive, en la paradizo ne estis vestaĵo. Kiam ili estis malsataj, ili senĝene deŝiris fruktojn kaj ilin manĝis. La fruktoj de la paradizo estis multe pli bongustaj ol aŭstralia ŝafviando, aŭ svisa fromaĝo. Kiam ili soifis, ili trinkis el rivereto, kies akvo estis pli bona ol franca vino, aŭ germana biero. Ili estis feliĉaj, precipe dank' al la lingvo "Esperonta." Ili neniam bezonis cerbumi pri lingvaj malfacilaĵoj. Ili ne scipovis, kiel uzi artikolon, ĉar "Esperonta" ne havis artikolojn, nek difinitan, nek nedifinitan. "Transitiveco de verboj," "nombra unueco de apudestaj adjektivoj kun substantivoj," "ŝparo de afiksaj elementoj," — eĉ unu el ĉio ĉi tio neniam tondris sur la paradiza ĉielo. "Neologismoj" estis por ili nekonata vorto.

En la mezo de la paradizo estis du grandaj arboj, kies nomo estis: arboj de l' Scio. Sur tiuj du arboj sidis nek Totsche, nek Szilágyi, nek Bodo, nek Butin ktp., tamen la du kreskantaj geknaboj havis konfidindajn informojn, ke ili nek rajtas, nek licas, nek darfas manĝi el la fruktoj de la du malpermesitaj arboj. Rigardu, rigardu, por la malpermeso troviĝis jam tiutempe multaj esprimformoj, malgraŭ tio, ke ankoraŭ tiam ne ekzistis Literatura Mondo.

Pasis la tagoj, la juna suno ĉirkaŭiradis ankoraŭ pli ambicie la horizonton, eĉ la luntelero estis tute nova kaj ne difektita; ĝi ne paliĝis pro la konkurenco kun neonlampoj, en la stelmeĉoj estis freŝa oleo. Pasis monatoj, jaroj, Atamo kaj Efo, kiuj ne havis

kalendaron, eĉ ne rimarkis la tempopason. Ili manĝis fervore la vegetaranajn manĝaĵojn, trinkis la malvarman freŝan akvon kaj sen embaraso ludis per la floroj, herberoj, akvo, ŝtonetoj aŭ bestoj. Sed ili evitis singarde eĉ la ĉirkaŭaĵon de la malpermesitaj arboj, sur kiuj impertinente ridegis la nekonataj pompaj flavaj fruktoj: la prunoj. — Dum la lastaj jaroj Atamo iĝis alta, forta junulo, Efo — bela fraŭlino.

Jam de kelkaj jaroj Efo lernis skribi taglibron sur sekigitaj bambufolioj. Tio vere amuzis ŝin kaj Atamon.

Iun belan tagon, okazis, ke Efo promenis al la ĉirkaŭaĵo de la malpermesitaj arboj. Ŝi observadis jam la dudekkvinan bambuon, ŝi serĉis novajn bambufoliojn por sia taglibro, ĉar la provizo jam elĉerpiĝis. Ŝi rigardadis la foliojn, sed ĝenerale ili ne plaĉis al ŝi. Ŝi serĉis tre larĝajn neniom difektitajn foliojn. Subite ŝi ektimis. Nekonata, scivola vizaĝo de nekonata besto rigardadis ŝin. Sur la arbo sidis stranga, longa impertinenta besto. Tiu ĉi spirala besto estis la boao.

"Ĉu mi ne donu al vi binoklon, sinjoro?" diris Efo, kiu havis akran langon.

"Tre bone!" ridis la boao, kiu aspektis tute senkulpa, honesta estaĵo, kvazaŭ asekuragento, aŭ advokato. Sed ĝi tute ne estis bonitenca, male, ĝi estis ruza besto. Ĝi sufloris mielajn vortojn kaj antaŭ-Atamajn komplimentojn, kiujn Efo aŭskultis volonte.

"Esence, tiu ĉi longulo estas tute simpatia!" ŝi pensis en si. Sed ŝi ne sciis, ke la boao estas delegito de A. E. U. (Akademio de Esperontista Unio) kaj la ĝeneraldirektoro. Oni sendis lin kun speciala komisio. La instituto havis grandan teritorion kaj laborejojn en la okcidenta Fabellando, sed ĝi havis nur du arbojn en la orienta Fabellando, kiujn mi jam menciis. Oni volis pligrandigi sian entreprenon. Tial venis la ruza boao, persvadis Efon kaj okazis la unua kulpo. Efo gustumis la frukton de la prunarbo. La boao promesis multe, pli interesan, feliĉan, scioplenan vivon, mirindaĵojn.

La pruno estis vere bongusta frukto, Efo manĝis ĝin kun bonega apetito. Sed baldaŭ ŝi estis tute embarasita kaj komencis kriadi al Atamo:

"Atamo, venu! Venu! Manĝu el la pruno! Manĝu kaj vi scios. Mi jam scias."

"Kion vi scias?" demandis Atamo kurinta tien.

"Ke Esperonta estas ja terure malfacila lingvo por ni orientaj fabellandanoj."

〔Rimarko〕"Trans la Fabeloceano" の paradiza とあるのは同書 p. 37-40 の "Adamo kaj Evo" に出て來る paradizo を指す。本文はこれを眞似て書いたものである。

"5 000 000" の paradizo とあるのは、同書 p. 59-62 の "La Amo" に出て來る paradizo を指すのであるが、以上二書を讀まずとも意味は通る筈である。

Lici, darfi, durfi については昨年の本誌十月號 p. 269 に發表された S-ro Ŝiŝido の研究記事が意義用法を充分說明して居る。それによれば本文中の lici の用法は誤りである。併しこゝでは darfi, durfi が重複して居る點からも想像出來る通り、皮肉のつもりで入れてある。Szilágyi が "Adamo kaj Evo" 中にこの用法をして居るから、その通りにして置いたのである。間違つて居る所が愛嬌だ。

本文一篇正月の落語代りにもなれば幸いである。猶本文中 lingva(j) peko(j) でも發見されたら、そこらがこの話の「オチ」ではあるまいか。(下村)

運　動

「エスペラント」誌を全國書店の店頭へ

新雜誌「エスペラント」の販賣網の擴大强化に協力を

大　井　學

前號卷頭言で御報告申上げました如く愈々本年一月から新雜誌「エスペラント」誌（名儀上は「初等エスペラント」を改題したものであるが實質は創刊と同一で內容もすつかり變つてゐる——それで第1卷第1號として發賣）を發刊することに致しましたが今度は御承知の如く大賣捌店の手を通して全國へ配本して貰ふ事にしましたので一般の語學雜誌と同じく去る12月9日午前中に大賣捌店へ渡さねばならぬので大急ぎで編輯印刷をすせせてやつと間に合はせる事ができました。

印刷部數は全部で5000部でその中4000部を先づ東京堂東海堂北隆館大東館の四大大賣捌店に委托しました。そして10日には全國各地書店へ發送されました。東京でもこの頃は大分各所店で五部十部と店頭に見受けます。

處で我々は之迄は大賣捌店の手を經て全國書店に配本してもらへば全國のどんな書店へも行亘り其店頭に陳列してもらへるものと考へてゐましたがその方面の消息通の話によりますと、

全國の書店が三千軒ほどあるからそれへ殘らず配本するには少くとも一萬數千部委托せねばならぬとの事です。それはどこの書店でも唯一册位では委托に應じないもので少くとも三部なり五部なりまとめて委托せねばならぬからだそうです。

しかも三部や五部の雜誌では書店によつては仲々店頭へ陳列してもらへないもので中には賣れないものときめて直ぐ返本する店もあるとの事です。一般にどの書店でも賣行のよいものは店頭へ堂々とかざりポスターなんかつるしますが賣行の惡そうな雜誌は店の隅に一まとめにして積上げたまゝほつてをく事が往々ある様です。こんなに殘酷に扱はれたのでは誰の目にもとまりますまい。

猶又どの小賣店でも雜誌の創刊號の委托には應ずるが（賣行がどうかちつともわからないから——試みに預つてみる程度で）その賣行が大變惡い様な時には第二號からの委托を拒絕するとの事です。（これは賣殘りの雜誌の返送料は小賣書店が負擔せねばならぬからだそうです）。それ故もし「エスペラント」誌の創刊號が賣行がわるくて各地書店から委托の拒絕をうける様になれば大賣捌店も委托を引受けなくなる事は明かです。こうなつてはこのエスペラント雜誌としての始めての試み（純然たる語學雜誌としてのエス語雜誌としては大賣捌店へだすのは日本で始めての試みである——先年 PEU の「カマラード」は大賣捌店にだした様であるがあれは純然たる語學雜誌ではない）が失敗になるわけでありかくては單に當學會の損失といつた小さな問題ではなく一般書籍店でのエス雜誌、エス書籍に對する信用を失墜する（賣行がよくないといふ意味の）事になり引いては今後のエス語運動にも惡影響を及ぼす事になると思ひます。

之に反してもしこの「エスペラント」誌の創刊號が全國各地書店で好賣行を示すならば數ケ月ならずして全國津々浦々の書店の店頭に行き亘る事になりエス運動

海外報道

宗近眞澄

ヒツトラー曰く

伊太利の鐵血宰相ムッソリニと共に現今世界の視聽を集めて居る獨逸社會黨の首領アドルフ、ヒツトラー。雨を呼ぶか、風を起すか、彼の前途は豫斷を許さないけれども、何れにもせよ、彼の一擧手一投足は、全世界の耳目を聳動させて居る事に間違はない。

此の世界的存在、謎の人物はわがエスペラントに對し、果して如何なる見解を有して居るであろうか？

天賦の雄辯と、明晰な頭腦と、加之に强力な意志を有する彼、一代の風雲兒の國際語觀こそ、聽かまほしきものである。

彼の著 Mein Kampf (Mia Batalo) 中には、次の樣に書いて居ると云う。

『猶太人が殘餘の民族を主宰せざる限りは、他の民族の言語を使用するのも止むを得まい。けれども前者が後者を屈服せしめる事が出來れば、直ちに後者をして世界語（エスペラントの如き）を學習せしめる事が出來る。それはこうすれば猶太人が他民族を支配するのにより容易になるからである。』

何と聞き捨て難い暴言ではないか？

我等は此の曲解を看過し得ようか？

國家社會主義の勢力が、一昔前の微力ならば我等は無關心でもあり得よう。

けれども今日幾十萬の黨員を擁し、先の獨逸共和國大統領選擧に際しては、惜敗はしたものの現大統領ヒンデンブルグ元帥と、互格の角力をとつて、一躍其の名を世界に擧げた、大政黨の首領たる彼の此の挑戰に對して、我等は冷然として之を默過し得るか？

我等は先づ第一に彼が國際語エスペラントに對して、認識の不足なる事實を指摘しなければならない。

エスペラントは國際語と銘を打つて居るが如く、斷じて國家なるものを無視する筈のものではない。否、國家の完全なる發達に資するのを基調として、其の爲には國民相互間の圓滑なる接觸が根本問題であり、此の問題解決には相互理解の要具たる共通語が必要である事を强調して居るのではないか。

各自の國語を排斥して、エスペラントをして之に代らしめようとするものでもなければ、一民族をして優越感を懷かしめようが爲に、之を普及しようと云うのでもない。

惜むらくはヒツトラーにも、歐洲人には有り勝な猶太人に對する憎惡と恐怖との暗影が、此の偏見を懷かしめて居るのであろう。

けれども彼の傘下を見渡すと、隨分熱心な我等の同志が交つて居るのである。

其の話に依れば彼はエスペラントに對しては未だ十分な報告に接して居らぬから、かれこれ言いたくないと話したと云うが、恐らくはこれが彼の正直な告白であろう。

それで彼の黨員中のわが同志が熱心に正論を吐いて、エスペラントに危險性は皆無である事と、此の國際語の國民に及ぼす好果とを說けば、前言を固執する樣な彼でもあるまい。猶太系の人物が發明したから猶太人臭いとか、法王が此の言語を祝福したから法王臭いとか、赤い一味が學習するから赤味がかつて居るとか、フアツショが使用するからフアツショ味があるとか、一々難癖を附けた日には、汽車、飛行機、ラジオ等の文明の利器も、徒に頭痛の種たるの外はない。

惡用すれば藥も毒になるのは致し方もあるまいが、利用さえすればわがエスペラントが彼の運動に與える好結果は、如何に大きいか

にも好影響をもたらす事になります。

就いては學會會員各位におかれましてもできるだけ澤山の同志を勸誘下さつて「エスペラント」誌を最寄書店の店頭でお買求めになる樣御盡力下さい。店頭で澤山「エスペラント」誌が賣れる事になればどこの書店でもよろこんで同誌を店頭に陳列する樣になる。そうなればエス語を學ばぬ人も同志をみてエス語を學び始める樣なことにもなり宣傳上大いに有効であると思ふ。

猶「エスペラント」誌の編輯や販賣について御氣付の點がございましたら御助言下さる樣御願ひ申上ます。

見定めがつかぬ程の沒曉漢とは此の一世の英雄を信じたくないものである。

SELは叫ぶ

『今日の少年は將來のエスペランチスト』此の標語の下に、Krakow 市に於ける萬國大會の決議に基き、過去十有餘年間國際的大機關たる少年義勇團を通じて、わが國際共通語の普及に貢獻した少年義勇團エスペラント聯盟(Skolta Esperantista Ligo)。

此の聯盟は 32 箇國に亙つて 750 人の會員と、1000人のエスペラントを學習した未入會團員を有して居る。又代理部を 19 箇國へ設けてエスペラントの宣傳に努力して居るのである。

けれども今日の此の盛況を得るまでの過程は、決して平坦な大道ではなかつたのである。

それと云うのも少年團全幹部がわが聯盟の運動に、加擔して吳れる程度の理解を有たなかつたからである。

併し事實の前には何人と雖も說得せられざるを得ない。漸次に該幹部もエスペラントの重大な役割に目覺めざるを得なくなつた。

今年は Budapesto 市の近傍で、萬國少年團大會が開催されて、各國から 1 萬人の團員が參加する豫定であるが、之こそ又と得難い全世界の義勇少年團をエスペラントに導く絕好の機會である。

此の大會に於いてこそ心ゆくばかり、エスペラントの必要性と有用性とを示して、各國の少年團にエスペラント部を設置するの機運を釀成すべきである。

之が爲めには宣傳用印刷物を準備したり、或は SEL の機關紙たる Skolta Bulteno の宣傳用號を發行する計畫があり、少年團辭典中のエスペラントの部は旣に出來て居る。

上記の樣な有效な運動を行う爲めには、資金の必要なるは云うまでもない事であるが、實は此の問題に就いて、全世界の同志に訴えて、一肌脫いで貰いたいと云うのである。

宣傳費用の見積りは最少限度總額 1000 磅で、其の內旣に 55 磅だけは、團員達が乏しい小遣の中から醵金したと云うのである。殘額は團員外からの援助を仰がなくては、纖細い少年の手では施すに術もない。全世界のエスペラント同志の仁俠に縋つて、此の好機會を捉えて全世界少年義勇團に於けるエスペラント運動に劃期的飛躍を與えたいと念願して居る。來る 3 月 1 日までに40磅だけは是非落手したいと云つて居る。續々快報を下記宛御送附あらん事を。

S-ro John Merchant
13, Hartington Road, Sheffield, Anglujo.
又は S-ro Douglas H. Davis
23, East Dulwich Grove, Londono,
S. E. 22. Anglujo

尙詳細御入用の向へは御申越次第送付するとの事である。

一擧兩得

エストニヤとノールウエーの觀光局では、エス文で旅行案內書出版の計畫がある。

就いては其の發行を促進し且つエスペラント文案內書の要望の熾んなる現實を示す爲めに、下記宛續々送附方を申し込まれたい。但し R. O. で之を知つたとは書かれぬ樣。

Eesti Touring Club, Tallin, Estonio.
Landslaget for Reiselivet i Norge,
Oslo, Norvegujo.

ロータリーとエスペラント

72 箇國に亙り現在 3531 の倶樂部數と 15 萬 1000 の會員數を有する國際ロータリー(Rotario Internacia)。

其の中で 2443 の倶樂部と 10 萬 6000 の會員數は米國が占めて居り7割に當る譯である。

けれども日に月に世界の各地に伸び行く現今の同倶樂部の趨勢は、必然的に用語としてエスペラントを採用するに至らしめた。

此の機運を利用して吾人エスペランチストは、之を助長するに吝であつてはならない。

卽ち或はエスペラントの飜譯に、或はエスペラント關する講演に、勞を同倶樂部に提供すべきである。講演の後などでは、開講豫定のエスペラント講習會の日時や場所等を告げて置く事も忘れてはならない。

倶樂部の機關雜誌にエスペラントに關する記事を寄稿したり、エスペラント雜誌には同倶樂部の情勢を掲載するも良いであろう。

要するに會員が自身でエスペラントを學習しようと思い立つ樣に、其の興味を喚起するに力めなければならない。

今年十月一日下記にロータリー、エスペラント事務所 (Sekretariejo por Rotary-Esp.) が創立された。國際返信切手を添えて申し込めば詳報を送るとの事である。

Sekretariejo por Rotary-Esperanto
ĉe la Rotario-klubo en Dresden,
Waisenhausstraße 20, Germanujo.

内地報道

締切毎月十二日。報道は日本語で。(20字詰原稿用紙へ)。封筒に「内地報道」と明記の事。寫眞は返送せず。

★

北海道エス聯盟結成さる

昨夏空知郡山部村に於ける(既報)第一回北海道エスペラント大會の節設立された北海道エスペラント會聯盟 (Ligo de la Esperantistaj Societoj en Hokkaido — 略號 Lesho) の陣容は愈去る 11 月にとゝのつた。本部は十勝國帶廣町大通 5 丁目 14 原田三馬方におき會報發行事務所は空知郡山部村 中村久雄方である。聯盟の幹事は小田島榮、渡部隆志、近藤養藏、相澤治雄、中村久雄、原田三馬、三田智大、藤野謙助の八氏である。顧問には田上北大豫科教授、福原北大助教授、高瀬教授、高桑函館毎日編輯長の四氏を戴く。同聯盟は加入せるエス會と izolitaj esp-istoj とよりなる。

中學におけるエス語熱

〔京都〕 同志社中學エス會では去る11月7日から毎週放課後約一時間毎週月水兩日。講師は成田、西村の兩氏。講習生 15 名。皆熱心であつた。猶エス會の普及宣傳によつてエス語に興味をもつ者多く殊に5年生の間では Bonan tagon 等とエス語を用ひるものが多くなつてきた。その結果講習をうけなかつた者も多く獨學で研究を始めかけてきた。

【仙臺】 栴檀中學エス會では去る9月から初等講習を開き 11 月終了。聽講生8名。其後「童謠讀本」を用書として輪讀會を續ける事にし同時に會話も練習してゐる。

エスペランチストの

市會議員と區會議員

【戸畑】 去る 11 月 13 日施行された福岡縣戸畑市の市會議員選擧に於て同志たる越水武夫氏は之も同志たる林道治氏を事務長として角逐場裡に鹿を逐ひ美事當選の榮を得られた。その結果同市に於けるエス運動は一層順調に進展するものと思はれる。(中西義雄氏報)

【東京】 去る 11 月 27 日大東京市出現後最初の區會議員選擧が行はれた。この際瀧野川區から我が同志山田武一氏 (ano de Hermesa Rondeto) 立候補し美事當選した。同氏の選擧演說會には多數の藥學方面の esp-istoj が應援演說をした。

王仁エスペラント會
中列向つて右二人目から兒島講師、藤原會長。
後列向つて右四人目黑崎講師。

Arĝ. K.

アルジエンタクンシードの會合日は一月より第二及び第四土曜日は夜間。(其他は晝間)に變更。

Argenta Kunsido 生みの親たる

大橋氏夫妻京都へ轉住

【東京】 大橋氏夫妻送別會——アルヂエンタ・クンシード。11月26日18時半より銀座明治製菓に於て。我等の良き領袖大橋介二郎氏夫妻を東京より失ふことは限りない悲しみだが今日はマルガーヤな言葉はきつい御法度。先づ主催者の挨拶、それに次いで大橋氏はアルヂエンタの歴史に就いて語り夫人はいとも流暢に別れの辭を述べた。食事中も絶えず笑聲が卓子をこえてとぶ。Deserto に入つて小坂氏の朗々たる演說を始めとして岡本、何、川原夫妻、マイエル、岩下、阿部孃、伊藤、城戸崎諸氏の挨拶あり、會の古顏連中がエス

語の歌をどなれば、小坂氏御意意の美聲を以て都々逸、盆踊音頭を、又岩田氏負けじと磯節、小原節をうなつてこれに應酬し此の處エス譯俗謠の掛合ひといふ形。小坂氏のエニグモ、里吉氏の漫談、笑ひは笑ひをうんで一室われかへる樣な騷ぎ。諧謔と笑聲の內に時刻となつて散會したのは 21 時半であつた。大橋氏の新寓は京都市上京區等持院西町 35. 尙 A.K. は今某孃某々氏の三頭政治で守り立てゝゆくことになつた。Benata estu la Sankta Trio! Amen!

12月12日9時の「燕」號で京都へ移られ多數の同志が見送つた。(M. k. O.)

Parola Metodo 講演會の盛況

既報の如く parola metodo 研究會主催の P.M. 講演會は12月4日13.5 時より、日本エスペラント學會後援の下に同學會講堂に於いて催された。先づ我々の最も注意を引いたのは、大石、大井、美野田の諸先生を始めとし御老人の出席が多かつたことであつた、そして橫濱からお出でになつた方も數人あつたし、御婦人の顏も二、三見えた。會は先づ岩下順太郞氏の挨拶、それに引續いて、佐々城佑氏の『英語教授法會議に參加して』との題名の下に熱辯を揮はれた。我々 instrumetodo に關心を持つ者にとつて益するところ非常に大なるものがあつた。又、石黑修氏は御祖父がお逝なりになつたので、前々日の午後名古屋へお歸りになつたが當日わざわざ名古屋から急行で東京へお歸りになり、ただちに講演會場へかけつけて下さつた。氏の御好意に對して謹んで御禮を申上げます。石黑氏は Ĉe-metodo に就いて話された。歐洲旅行の際親しく Ĉe metodo の講習會に參加し、又 Ĉe-metodo の創始者たる S-ro Andreo Ĉe と數日間起居を共にし、色々意見を交換、種々の參考物をお持歸りになられた氏がそれらを使つて、色々實演して下さつた。(同氏講演概要は本誌第00頁に掲載)薄暮やうやくせまる 7.5 時散會した。散會後も石黑氏は聽衆諸氏の熱心なる質問に對して色々と御親切に御說明下さつて。ここに佐々城、石黑、兩先生に對してあつく御禮を申上げます。(福田仁一氏報)

高知師範エスペラント會

前列左より藤田先生、岡田世話人、古澤先生廉俣先生、後列中央楠瀬先生、其右森氏(高校生)

京都佛教徒の懇親會

日頃待望されてゐた當地 budhanoj が amikiĝa kunsido を高倉エス會諸氏の肝煎で 11月4日 19 時から高倉會館で開催。參加者 30 名。龍大、谷大、臨大の各エス會、高倉エス會同女子部等々及京專佛專より數名。何れも近くエス會設立を目論む pioniroj. 之を機會にこうした會合を每月一回催す事とした。會の名稱會則等は追つて決定の筈。Kantadoj, babiladoj とまことに打とけた kunsido であつた。22時散會。猶この席上各會の每週の會合日を知らせあつて相互に都合のつく限り各研究會を訪れ合ふ事を申合せた。(南禪寺山田氏報)

鐵道界のエス講習盛況

★東京鐵道エス會では既報の通り初等講習を開催中だつたが受講者終始 20 名內外で成績頗る良好、直ちに中等講習を開く事になつた。

★仙臺鐵道病院で平野院長が gvidanto として院內職員及鐵道局の希望者の爲めに每週 2 回宛輪講會の形で中等講習を開催中。

★大阪吹田鐵道工場では每週2回輪講開催中。

エス語學、國際語學の研究誌

『國際語研究』創刊さる

熱心なる esp-logio 研究の同志高木弘氏が各方面の esp-istoj の協力を得て esp-logio 國際語學、言語學研究のための『國際語研究』と云ふ謄寫版刷(年四回發行)菊版 50 頁位(會費年1圓一部稅共30錢)の雜誌を發行することになつた。その第一號がこの 12 月に發行された。創刊號には Japanaj Esperantologoj (川崎)。Pri Vortspeco de Esp. (高木)。Forigu Pseŭdinternaciajn Vortojn (岡本)。外來語世

界語論(石黒)。エスペラントローマ字の優位性(山本)。國際語に關するテーゼ。言語問題の階級的意義(高木)エスペラント研究活動の現狀(田中)其他あり。發行所は東京市杉並區松ノ木町 1148 フロント社。

各 地 報 道

【東京】 ★エスクラピーダ・クルーボ――12月3日17時より先般歸朝の鈴木正夫氏(千葉醫大助教授)の歡迎及來春獨逸へ留學の藤田恒太郞氏の送別をかねて雞肉の水たきをつゝきつゝ babiladoj に夜の更くるをしらず最後に鈴木氏の歐洲土產の16ミリの映畫數卷(パリ大會の寫眞もあり)の映寫あり出席者をして綠の旅の atmosfero に浸らしめた。の諸博士も出席された。

★慶應エス會― 10月29日(土)19時より三田明菓に於て三田四谷兩グルーポの懇親會を催す。川上博士、山本堀部芦田の諸先輩の出席あり。報告と相談とを濟ませたら、後は例によつて漫話漫談に花が咲き21時半散會。

大阪新星會の人々

尙今學期の三田慶應エス會は每晝、火曜 Parolado, 水曜獨步武藏野エス譯、木曜 Batalo de l' vivo 輪講、金曜初等科にてカルロの講議を行ひ、又每月第一土曜夕の三田明菓の會話會は10月、11月之を開催した。12月は3日、來年正月は7日に開催する豫定であるから多數同志の參加を希する。

【橫濱】 有隣堂の木曜例會 Verda Jupitero は babilado の外にザ讀本の輪講を10日から開始したが仲々有益な意見が出て盛んであつた。6日には吉田氏外數名の同志が鎌倉アルプスを踏破、鎌倉へ ekskurso をした。

【京都】 ★三高エス部――初等講習開催。例年の通り第二回を11月11日からはじめた。出席者8名。皆續けて出てゐる。川村信一郞指導。11月中。目下機關誌印刷に忙しい。11月末發行。

【大阪】 ★Osaka Esp. Societo―10月18日第三火曜に當るので最初の會話會を心齋橋ベルリン喫茶店で開く。今後は新に出來た Esp-teejo "La Trapezo" (御堂筋平野町) でやはり第三火曜日に常設される事になつた。飛入歡迎! ★例會=每週火曜大江ビルで引續き Zam. Legolibro の語法硏究をやつてゐるが、10月25日伊藤氏「大會報告」、11月1日、進藤氏「Centra Estraro 問題に就いて」、11月8日、川崎氏「岡本好次論」、工藤氏「Esp. 宣傳行脚談」R. O. 合評會等があつた。猶11月3日明治節には Trapezo で Tekunsido が催され、尼ケ崎 Esp. 會、新星會からも參加者があり盛會。◆委員會=11月7日(會員希望調査、Z. 祭委員任命、新年までの計畫)。◆10月8日ラヂオ聽取者の爲にやつた中等講習會の終日に當り、茶話會を開く。十數名の熱心な同志を得た。★ザメンホフ祭=12月15日夜大江ビルで擧行される事となり、準備委員7名指命された。(OES報)

★王仁エスペラント會設立――兒島氏指導の初等講習を型通り終了と同時に熱心な講習生8名を中心に去る10月30日を以て王仁エス會を創立することゝなり30日當夜創立祝賀茶話會を開催新星會より六名の來賓あり兒島講師藤原會長の御挨拶會員の自己紹介の後一同愉快なる談笑に移れり事務所は大阪市西淀川區大仁元町二丁目敎願寺日曜學校内

【神戶】 臺灣に於けるエスペラント大會出席の爲訪臺の途次 J. Major 氏は井上照月氏と共に11月25日突然神戶エス協會の會話會に出席して下さつた。會する者約廿名。各人の兩氏歡迎の辭に次で井上氏の會話練習法に關する有益なる講演あり、氏によれば名文を無限に繰返すことに依てそれを暗誦し言語を目から入れず耳から入れ物事をエス式に考へて直感的にエス語が口に出る樣にするにありと。次で J. Major 氏は立つて日本語をエス語に入れる問題につき例言された。午後十時閉會。後有志の者のみ喫茶店に立寄つて漫談し兩氏の無事な旅を祈つて時散會。(原木文夫氏報)

【愛知】 ★西春日井エス會 (N. E. G.)――11月の例會は會合所の都合で第2土曜11月12日 19時より初等讀本に依つて硏究をなし22時30分散會。(竹中氏報)

地方會機關誌

★SPRONO（富山エス會） N-ro 5; 1; Dec.; ——木本植物（Sajto）. Lernejaĝo de Tojoo（T. Nomura）. ハンガリア民謠（松本）。Novaj Japanaj Odoj（Ranido）. Japanaj Popularaj Kantoj（Migranto）. Sensencaĵo（Ŝ. Ŝio）. エス譯童謠（Iŝiguro）. "Kien?"（Ranido）. La Unua Amo（Joŝi-Montvil）. 富山エス雜話（閑古鳥）。

★SEMANTO（宮崎エスペラント會） Vol. N-ro 5; Nov.; 卷頭小言。外國語教育と國際語（堀内譯 。エス叢話（2）（杉田）。家—鄕ピクニーコの記（山下）。La Vizito al Beppu E.G.（渡部）。◆Vol. 1. N-ro 6; Dec.;（Zamenhofa Numero）;—Z. 博士小傳（會員共譯）。La Vojo（Zam.）

★LA NORDA KRUCO（苫小牧、渡邊氏） N-ro III; Dec.; — Morto kaj Reviviĝo. Abdul-Baha 講演集。Serpentej Piedoj. Jotaj Notoj.

★LA NORDA STELO 金澤エス會） N-ro 7; Nov.; — Nord. Stel. の過去現在未來。英語とエス語の身許調べ 2.（ABC）. Ŝia edzo komencis lerni Esp.（orig. 清水）。上海より（田畑）。雜感（港）。ギリシヤ神話。續マヨール氏印象記（坪田）。北陸エス大會印象記（Mijabe）.

★LA VOJO（吹田鐵道エス會） N-ro 8; Okt. 10; Basic English（Terada）.

★NIA SANTALA ARBAĴO（栴檀エス會） N-ro 10; Nov. 21; Gotamo（Geo H. Yoxon kun komento）.

★NOVA STELO（新星會） N-ro 32; Dec.; Esenco de la Bulonja Deklaracio の譯。

★VERDA（Dua Epoko）（明治藥專エス會）。N-ro 6; Dec.; Nia Sento. Ŝi（Namiki. Kelkaj ĥemiaj frazoj（Fukuŝima）. 要語集。綠星を仰ぐ人々に。仲秋名月による斷片（福田）。Facila legaĵo.

★LA BULTENO de K. E. A.（神戸エス協會） Jaro II, N-ro 12; Dec.; 昭和七年を憶ふ。Kiu estas mi?（Kimoto）. William Morris kaj la Mezepoka Gusto（Fukuhara）。協會日誌。Adresaro.

★聯盟通信（日本鐵道エス聯盟）— 言葉の文明。本部報。各會だより。大會參加記。

キ・リ・ヌ・キ・帳

新聞 ★名古屋新聞 Nov. 26; —— モスコーの一夜（同志中村喜久夫氏通信）。

★愛知醫學新聞 Okt. 25; ——名大エス語會鈴木正夫氏歡迎會（記事）。

雜誌 ★寮友 N-ro 18（神戸商大）——三千年後 ヘロルドの記事の飜譯）。

★山と旅 Nov.; クリスマスの前夜（村上清譯——Bulgaraj Rakontoj より譯載）。

（17 頁より續く）

るを得ない様になつたわけだ。これで今のところ日本商品の米國輸出には事實上少しも障害がなくなつた。

"Japana eksporto ne dumpingo" rekonas Tarifa Komisiono de Usono.

NEW YORK 12. Nov.

Speciale al Oosaka Mainiti.

Tarifa Komisiono de Usono, post la enketo pri pli ol 60 specoj da japanaj varoj importitaj, alvenis al la jam de la komenco klara konkludo, ke 90% da japana eksporto ne estas dumpingaj, sed ke la varoj estas vendataj por malalta prezo nur pro la subvaloriĝo de Yen. Kiel rezultato, la importistoj de japanaj varoj jam ne bezonas pagi garantian monon al doganejoj.

La Washington-a sintenado al la fabrikistoj, montranta, ke la Registaro povas efektivigi kontraŭ-dumpingan akton, deven s de la elekta kampanjo. Nun kiam la balotado finiĝis, la Registaro devas malkaŝe rekoni la efektivan fakton. Kaj tiamaniere nun jam ekzistas fakte nenia malhelpaĵo por japana eksporto al Usono.

（5 頁より續く）

4. La tranĉilo estis tiel malakra, ke mi ne povis tranĉi per ĝi la viandon kaj mi **devis** uzi mian poŝan tranĉilon. (F 72)

5. Luka Lukiĉ estis en plena embaraso, kion li **devas** respondi. (Rz 61)

6. Li **devis** redoni la surtuton kaj botojn ĝis difinita horo. (FII 87)

〔答へは次號にて〕

Preseraroj en la lasta numero

471 頁右欄 17-18 行「平形」は「手形」の誤。「20」は「17」の誤。

Protokolo 3 頁の salutoj de l' reprezentantoj の中へ「J. Kubo por Hokuriku Esp. Societo」を加へる。

Protokolo 12 頁 -2 行右欄「岡本好次」は「桑原利秀」の誤。

Protokolo 14 頁 -13 行右欄「ふ場合に」の次へ「會計報告議事錄を必ずだすとの條件付で」を加へる。

Protokolo 17 頁 20 行の figuroj は ciferoj の誤。

FOIREJO

轉居御通知　　岡本好次
移轉先：—— 東京市本郷區湯島六丁目廿九番地（舊七番地）

ANONCO

學會より

★Revuo Orienta 昨年の舊號殘本がありますから缺號でお困りの方は至急御申込下さい。但し。7月、9月、11月號は皆無。各號郵稅共二十二錢。

★昨年度 Revuo Orienta の合本を製りたい方は一月十日迄に雜誌を取まとめ學會宛御送附の上申込まれたし。但し製本代實費金 40 錢と送料 14 錢とを御送金願ひます。（製本はクロース綴で背に金文字入）。

★訂正。本誌昨年十二月號廣告第八頁の「東京堂」の廣告中 N. Lenin の Elektitaj Verkoj の總頁數 600 とあるは 6000（六千頁）の誤でした。右お詫び致します。

編輯後記

★本誌の附錄の貌だつた「初等エスペラント」が「エスペラント」と改題の上新裝を凝して全國書店へ進出したのが去る十日だつた。自分の息子が一本立した樣な氣で本誌の編輯子も「エスペラント」誌の門出を祝福した。新雜誌「エスペラント」の發展のため會員各位の御支持御聲援を望んでやみません。

★自分の翼の下から獨立して巢立した「エスペラント」誌を見送つた本誌 R. O. は顧つて自分の本分を顧みる時初等中等向きの記事讀み物等は新雜誌に讓つたとしても猶まだ澤山の任務を背負つてゐる事を痛感します。

★といふのは本誌は高等程度の esp-istoj の語學研究の伴侶たらねばならぬと同時に勃興しつゝある新しい esperantologio の分野での研究の發表機關をも兼ねねばならず又各地にあつて普及運動に努力さるゝ方々の連絡報道の任にあたるべく猶又科學文藝方面へのエス語の praktiko の方面にも寄與すべく本文 28 頁の本誌としては實に大きな重荷です。併しこの四つの重責を萬遍なく果す事のできる樣にと編輯子は祈つてやまない。編輯子の一番の苦痛は頁數の不足です。編輯子は一日も早くこの苦から逃れたいと思つてゐる。できれば今年と同樣來年來々年には更に第二第三の新雜誌の巢立をのぞんでやみません。

★本年度から編輯子の考へで本誌の記事を便宜上四つに分類して配列してみた。もつと細かく分類する方がよいかとも思ふが先づ手始めに四分した。

★第一の**研究**の部は語學的研究及其他の研究發表を收め第二の**學習**の部は主として中等高等程度の學習者のための好伴侶たるべき記事を收め第三の**學藝**の部はエス語の praktiko の方面の記事でつまりこゝはエス文許りの欄である。第四の**運動**の部はエス運動に關する一切の記事や報道を收めることとした。

★この分類で當分續けてゆきたいと思つてゐます。頁數も各部均等にしたいと思ひますが有力な地方會の意見もあり當分の間學藝の部の頁を一番少くして其殘りを研究と學習の部へふりむけます。處で編輯室の机上には學藝の部への寄書が一番多量なのです。それで之を何とか別の方法で（例へば謄寫版刷にして會員に配布するが如き）仕末してみたいと考へてゐます。エス語の praktiko 奬勵と文獻の增加のために。（唯何事も先立つものは mono ですから新雜誌の賣行が豫定以上によければこちらも何とか目鼻がつくかもしれませんが）いゝ考へがあればお聞かせ下さい。

★編輯につき御叱正賜りたし。（岡本）

新雜誌

★ エスペラント

★ 創刊號出來
全國書店にあり

★ 新鮮・明朗

★ まづ實物を書店の店頭で見られよ！

一月號重要目次

讀　物
エストニアの文學……………上田行夫
月の名と數詞……………岡本好次
諺・酉に因みて……………青木武造

入　門
發音の手引……………小坂狷二
辭書のひきかた……………小此木貞次郎
エスペラントの文章は
かうして讀む……三宅史平

研　究
エス文日記の書方……………下村芳司
幸多き年を（年賀狀の書方）……………
疊の水練（會話）……………小野田幸雄
作文練習帳……………多羅尾一郎
人面の大岩（對譯）……………宗近眞澄

娛　樂
ローレライ（樂譜・譯註つき）
お正月の遊戯はエスペラントで
その他笑話・報道・讀者欄等

★

1部　20錢
送料5厘
半年分　1圓20錢
一年分　2圓30錢
（送料共）

二月號……………一月十二日發賣……………讀　物・カムチヤツカの冬・曜日の名と星の名・文通指導・質疑應答欄新設

東京市本鄕區元町一ノ二四　財團法人日本エスペラント學會　電話 小石川5415番　振替 東京11325番

下村芳司先生著

エスペラント日記の書方

最新刊
（内容見本呈進）

三六判總クロース裝
全葉堂々四〇〇頁
定價壹圓五〇錢
（送費金八錢）

★著者は我邦文エス譯界の權威にして、彼の世界的代表誌リテラトウラモンドの寄稿家としての驍將、その自由自在なるエス語譯は、本書の一讀によつて容易に極意を把握せしめずにはおかぬ鍵を與へる。

★三百六十五日、一日一文一註釋を以て、上段に邦文を置き次段のエス語譯と對照し下段に著者獨歩の註解加へた、實に手の屆かざるなき註釋の親切と明快さは知らずして斷然リードされる。

★殊に從來行はれたる獨習書に、陷り易い缺陷を一掃する爲、著者獨自の構想になる Lingvaj konsiloj を滿載し又 Zamenhofa vortouzo による日本語慣用語句の適譯、その他誤り易い同種前置詞の重複、關係詞の重用等々手際よく解決を下し、エスペラントに於けるブロークンは本書に依つて完全に征服されてゐる。三三年のエスペランチストの坐右に必須の好規範として敢て推奬して已まない所以である。

本書愛讀者への二大特典（日記文無料添削券と無料質問券の提供）

●エスペラント學習の極意は先づエス文日記から●

發行所　東京淀橋區大久保百人町二ノ三七　振替東京二二四九三番　國文社

La Revuo Orienta——Monata Organo de Japana Esperanto-Instituto,
Hongoo-Motomaĉi I, TOKIO, Japanujo; abono internacia 5 svis. frankoj.

本誌講讀料 (郵稅共)

一部	圓0.17	圖書目錄及本會の詳細に關しては二錢切手封入申込まれたし。
半年分	圓0.90	
一年分	圓1.80	

本會振替口座番號 一般會計用東京 11325 番 / 基本金專用東京 32089 番

昭和七年十二月二十五日 印刷
昭和八年一月一日 發行

東京市本郷區元町一ノ二四
編輯兼發行人 大井學

東京市神田區三崎町三ノ一四六
印刷人 竹田佐藏
一国印刷所

東京市本郷區元町一ノ二四
發行所 財團法人日本エスペラント學會

定價拾五錢(送料貳錢)

昭和八年一月一日發行(毎月一回一日發行)
エスペラント研究雜誌ラ・レヴオ・オリエンタ第十四年 第一號